

40
965

140

0
7
9
0
0
3

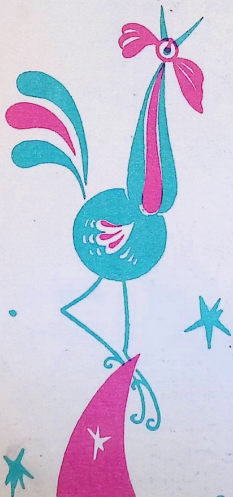

1965
02 20 01 01 01 01

მზის რაშებმა მოაშურეს
 გულგათოშილ ზამთარს—
 სიგბაჰუკის ნაჰერწყალი
 დაუქვესონ კართან.
 დღითიდღე, და წუთი-წუთზე --
 ახალი წლის სხელით
 დეღამიწას დაუბრუნონ
 სიყმაწვილის დღენი.
 იკლოს ღამემ. კაშკაშებდეს
 შუქი თვალისმგერელი...
 ზღვა-სინათლის მაცნედ მოქერის
 ეს ახალი წელი.
 და ბავშვივით ავიტაცებთ
 და შევიტკობთ უმად
 ფანტელივით თაშაშ-თაშაშ
 შემოფრენილ სტუმარს.
 რა ნათელი იმედები,
 რა ურდვევი ძიობა
 დაევეგბოს, დაეწეროს
 ამ პატარა ნიბანს.
 სიგბაჰუკის მეკვლეებო,
 ოცნებებო წმინდავ,
 ფრთაშესხმული მერცხლებივით
 ვართ ახალი წლიდან.
 შუა ზამთრის აკვანშია
 ჩანასახი წრფელი,—
 კვლავ მრავალი, კვლავ ახალი
 ბედნიერი წელი.
 საქართველოს მთავორებო,
 მიმსახურეთ, მზად ვარ,
 ბეჟითობით, მალნაზობით
 ავისრულოთ ნატვრას
 შორი-შორი რეისუნის
 აღმადრენით დავალთ;
 ერთმანეთს სიყვარულით
 დაესწარით მრავალს.
 ისევ—კაი ბიჭობაში
 ძიობის ცეცხლს გვათიბოს;
 ისევ კაი ქალობაში—
 სიყვარული სათნო.
 მომილოცავს, მომილოცავს
 ახალი წლის მოსვლა.
 უთვალავი სიხარული!
 უთვალავი კოცნა!

ნაბი ზურაბ ზორჩინიშვილი

მომავალი სახალისო

ნახატები

მედიკალური სახეობისა

ქალაქი, სადაც ეს ამბავი მოხდა, არ არის მაინცდამაინც შორს. იგი დღეს და ღამისა. შენ კარგად იცნობ ამ ქალაქს. რაო, ცნობისმოყვარეობამ შეგაყრო? ნუ შეგეყვები, მაინც არ გეტყვი მის სახელს. ზოგი მას ჯდოსხურის ეძახის, ზოგი ზღაპრულს მავრამ ერთი კია რომ დღემის არც ერთ კუთხეში არ ხვდებიან ისე მხიარულად ახალწლის ამეც, როგორც ამ ქალაქში.

ეს ამბავიც ახალწლის დამეც მოხდა. ქალაქის ერთ-ერთ განაპირა უბნის მალაზიაში, დაეტყვამდნენ რამდენიმე წელიწადი ადრე, მანქანით ვეგებერთელა ყუთები მოიტანეს, გადათავალეს, თართებზე დააწყვეს, კარები გააქურდეს და შინ წაიღიდნენ.

და სწორედ მაშინ, როცა მალაზიაში ყველაფერი მიწყნარდა, სასწაული მოხდა: თოვნი, რომელიც ეს-ეს იყო მოათავეს მალაზიის ქანდარზე, შეირხა, თვალზე გაახილა, წამოამდინა ახაზმაში, დაცთენია და წამოიძინა:

— ეს საღ მოგეყვანივართ, მე კი გერ ისევ ფაბრიკაში მეგონა თავი! — მიმოიხედა. კუთხეში აკორდენოსა და

ბრტყელმუცელა დოღს შორის, მასავით ცილიტა თოვნი შენიშნა. — ოჰო, — გაიფიქრა, — ეს ვინლა; ასე დაფინებთ რომ მიყურებ? თანაც, რამოდენა თავი აქვს, — ხახვია რალა! ერთხანს ისევ სიჩუმე სუფევდა მალაზიის თართებს შორის, მერე საღდაც; იატაკქვეშ თავგმა გაიფიქრდა, მერე ქუჩიდან მანქანის საყვირის ხმა მოისმინა და თოვინს მოთმინების დევალა აეცხო — ეი, შენ, — დაუძახა მეორე თოვინსა, — რას მიყურებ, ვერ მიცანი განა? მე ხომ ბურატინო ვარ!

თოვინსა, რომელსაც ხახვის უშნო თავი ჰქონდა, ვაოცებისაგან თვალბი კიდევ უფრო გაუფართოვდა. „ბურატინო? — გაიმეორა მან თავისთვის — დახე, ეს მართლაც ბურატინო ყოფილა.“

— გამარჯობა, ბურატინო! — ოი, შენ ჩიოლინო უნდა იყო, ხმაზე გიცანი. მე მულამ მაინცტრეგებდა შენი ნახე, შენ ხომ ძალიან, ძალიან უყვარხარ ბავშვებს.

ხახვის უშნო თავი გაიბღარა, გაინახა და სიამოვნებისაგან აცქუტდა: — ბავშვებს შ-შენც ძალიან, ძალიან უყვარხარ, ბურატინო. მ-მოდო, დავ-მეგობრდეთ, — უბასუხა თვალბის ქუჩქუქით.

— დავმეგობრდეთ. ვიტრინის იქეთ. გზატყვილებ, მანქანამ ჩაიჭრაოლა. თოვინებმა თვალის გაყალიბეს, ამოიხსრეს, მაგრამ არაფერი უტყვამთ ამისობაში თავიცი ამომგრა სორორანდ, გაირბინა ცარიელ ყუთებს შორის, დოღზე აცო-

ცლა და ლეკური დაუარა. „დახე არამხალს, — გაიფიქრა ბურატინომ, — ამ წუჭს ქუჩა უნდა ვისწავლოთ“. აიღო სათამაშო თოფი, საცობით გაეტეხა და წაუწუწუნას დაუმიზნა. აეცხოლო, რალს უცლია, — წააქეზა ჩიოლინომ და თოფიც გაავარდა. საცობმა წრე მოხაზა, ნათურას გვერდი აუარა და თავს უქანა ფეხი მოამტერია.

— ეგრე უნდა მავას, — თქვა ჩიოლინომ, როცა აწიობინებულ ითავი სოროში მივიძალა, — ეცლინებმა, როგორ უნდა პიონერული დოღს გაფუჭება.

თავის გაქცევამ ძალზე გაამხიარულა თოვინები. ერთმანეთს მხარზე დაპყრეს ხელი და სიმღერა წამოიწყეს: „პაპაწინა თოვინებს ვა მოგველის შორი...“ ეს სიმღერა მათ გერ კიდევ ფაბრიკაში ისწავლეს ულვაშის რსტატისაგან და ახლა, როცა თავს მოამტერებს ფეხი, სიხარულისაგან შემოსძახეს.

უცეც ჩიოლინომ ყურები დაცქვიტა, მერე ხმას დაუწია.

— მგონი, ვილაც მოღის.

ვიტრინის იქით, ტროტუარზე, ჩემების ბრახუნი და დოღის გასმა.

— ეს ჩვენი დარაჯია, — თქვა ბურატინომ.

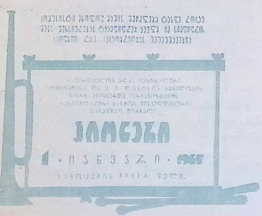
— ჰოო? მე არ ვიცოდი, დარაჯიც თუ გეყვდა.

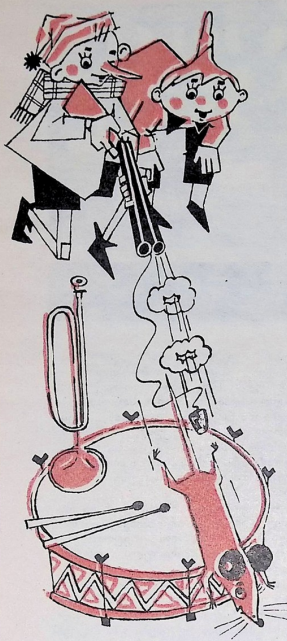
ნახივების ხმა თანდათან მიწყდა და ჩიოლინომ იკითხა:

— ბურატინო, რატომ გაქვს ასე გრძელი ცხვირი?

— აბა, რა ვიცი, მე ხომ სულ ხისა

8926

მოკეტილები. ბავშვებთან მინც გავგიშვებდნენ, ემიხიარულბდით საჩუქრებს მოგვართმევდნენ. წარმოიდგინე, ახლა ყველა ოჯახში იმდენი ტყუილად და იმდენი ნამცხვარია, იმდენი სათამაშოა და იმდენი სიხარული, რომ...

— ბურატინო! — წამოიძახა უცებ ჩიბოლინომ, — იცი რა მოვიფიქრე? მოდი, ჩვენს დარაჯს შევხვეწოთ. იქნებ გავვიშვს.

— რომ არ გავვიშვას? — მაშ, გინდა ამ სიბნელეში ჭლომა?

— უუ, რა თქმა უნდა, არა. მე ისე შემიძინა სიბნელის.. როცა ფაბრიკიდან წამოგვიყვანეს, რალაც ვეებრეთეს ყუთში ჩავაწყვეს და იმ ყუთში ის აბეზლოდა, გული შემეწუხდა... — აბა, წამოდი, მივიღეთ ჩვენს დარაჯთან.

ბურატინო ჩაფიქრდა, — რა გეწყობა, მივიღეთ, — თქვა ბოლოს უნახოსოდ.

ამ დროს ქუჩაში ისევ გაისმა ნაბიჯების ხმა. თოჯინები კედელს მიეკვრნენ. მერე ჩიბოლინომ ვიტრინის მინაზე დააჯაყუნა.

— ძია!

ლილინი შეწყდა. შეწყდა ფეხის-ხეცა. დარაჯმა პალტოს საყელი ჩამოიჩია და მიმოიხედა.

— ძია, ეს ჩვენა ვართ, — წაიჩურჩულეს თოჯინებმა.

— თქვენი?! — კიდეც უფრო გაოცდა დარაჯი, — ვინ თქვენი? მერეღა რატომ იმალეთ?

— ჩვენი არ ვიმალებით. უბრალოდ — ძალზე პატარები ვართ და ვერ გვხვდეთ.

დარაჯმა ახლა თვალებზე ჩამოფხატული ქულიც აიჩია, — ნამდვილად მამოვინდა, — წაიბუზღუნა თავისთვის.

— არა, არა, — ეს ჩვენა ვართ — მე და ჩიბოლინო, — გასძახა ბურატინომ, — აქ ძალიან მოგეწყინდა. მოგვიყვანეს თუ არა, მაშინვე გამოგვიგვრეს ქარი. აბა, ეს რა წესია! ჩვენც ხომ გვინდა სახალწლო ნამცხვების ზეიმზე წასვლა.

— გვინდა, რა თქმა უნდა, გვინდა, — წამოეშველა ჩიბოლინო.

— დარაჯმა წინ წაიდა ფეხი.

— მერეღა, მე რა შეუმი ვარ? — გაგვირფივით რა, მაღლად ავებრუნდებით. ქალაქს დავათვალიერებთ. თოვლიში ვიკოტრიალებთ და... მოვალთ..

დარაჯმა თვალები მოწყურა და ქული ჩამოიფხატა.

— რომ დაიკარგოთ? — არ დაიკარგებთ, ამ ნახევარდარაჯი კეთილი გამოდგა. მან ჩაბუნი დატენა, გააბოლა და ერახნას პაერნი დალაყინოლ კვამლს შეპყურებდა. ბოლოს, ხელი ჩაიწინა და კარის ვასალბდა გაეშურა, — კარგი, გაგიშვებთ, ოღონდ არ მომატყულო. ბურატინომ და ჩიბოლინომ დარაჯს პატიოსანი სიტყვა მისცეს, ალურსიანად დაემშვიდობნენ და ქუჩაში გამოვიდნენ.

რალაცნარი თბილი ქარი ქროდა. ქარი თოვლის ფიფქებს ხეცდა. მიპქინოდა შორს, ძალიან შორს, და სადღაც მოედნის ბოლოს ახუხუღავებდა. თოჯინები ქუჩის კუთხეში, ტელფონ-ავტომატთან შეჩერდნენ, უკან მოიხედეს, ბერიკაცი დაინახეს და ხელი დაუქნიეს.

— რა კარგი პაერია, არა? — თქვა ბურატინომ.

— რამდენი ნათურა ანთია არა? — თქვა ჩიბოლინომ.

— ხედავ? თოვს და გგონია ციდან ვარსკვლავები ცვივა, — თქვა ბურატინომ.

— ჰო, თეთრი ვარსკვლავები, — დაეთანხმა ჩიბოლინო.

ქუჩაში არავინ ჩანდა. ირგვლივ გაუყვალავი თოვლის სურნელი ტრიალებდა. თოჯინებს ფორტეპიანოს ხმა მოესმა.

— ჩა, — გაინაბა ბურატინო, — გესმის? სადღაც უკარავენ.

— ეს ფორტეპიანოა — თქვა ჩიბოლინომ. — მე ძალიან მიყვარს, როცა ფორტეპიანოზე უკრავენ.

— გინდა ვნახოთ? — თოჯინებმა გაიარეს გიფრო ქუჩა, რომელიღაც ეზოს გაუსწორდნენ და შეისვენეს. ფორტეპიანოს ხმა ახლა უფრო ახლოს გაისმა.

— ხომ ვითმარა, სადღაც ახლოა მეთქი.

— აქ, რამოდენა ხეა, ნახე!

— იქნებ ეს ხე მღერის, ა?

— ხეს ფოთლები არა აქვს. უფოთლო ხეს კი სიმღერა არ შეუძლია.

— იქნებ ეს ჯალდსურთი ხეა?

— მაინც არ შეუძლია.

— მოდი კვიობით.

ხეს მიუახლოვდნენ, ხეს ძალიან მსხვილი ტანი და უშნი კორობები ჰქონდა.

— მაღალი ხეო, — ასძახეს თოჯინებმა, — შენ ხომ არ მღერობარ?

ვარ, მამაჩემიც ასეთი იყო, ბაბუაჩემიც, ბაბუაჩემის ბაბუაც. მე ძალიან მიყვარს მამა ჩემი.

— და ყველას ასეთი გრძელი ცხვირი აქვს?

— ყველას.

გაერთ თოდან წერილად და ხევერილად დაფუძვლული ხეები წყნარად იდგნენ. თოვლი იღო ყველგან — პაწია ბორცვზე, ტელეგრაფის მწირობის სახურავზე და მალაზის წინ გაჩერებულ ავტოფურგონზეც...

— არ მოგეწყინდა აქ ჭლომა? — იკითხა ბურატინომ, — დღეს ხომ ახალი წელი დგება. ჩვენ კი ვზივართ აქ გა-

წამით უცნაური სიჩუმე ჩამოვარდა. მერე თოჯინებს მოეჩვენათ, რომ ხე შეტრიალდა.

— არა, მე არ ვმღერებო, — ჩამოვსობათ მღლილდა, — მაგრამ გეტყვით, ვინც მღერის: აქ, ამ ქუჩაზე, კიდევ ერთი მაღალი ხე იდგა. სულ მე მგავდა სახით და ტანით, ფოთლსაც ჩემნაირს ისახმდა. ერთი დღეს მუშები შეაბრუნენ, მოსტრეს ის ხე და სახერხე ქარხანაში წაიღეს, იქიდან მუსიკალური ინსტრუმენტების ქარხანაში წააბრუნეს და მისგან ფორტეპიანო დაამზადეს. ახლა ხომ გესმით რა თავმომწონედ მღერის?

— კა, გვესმის. რა ტყვილად ევლის, რა კარგია! — წამოიძახეს თოჯინებმა.

— გინდათ, უკეთესად გაივინოთ? მაშინ ამ შენობაში შედი.

თოჯინებმა გაიხედა და წაიკითხეს: „სიმღერების მაღაზია პატარებმისათვის“.

— შევიდეთ? — იკითხა ჩიპოლინომ.

— რა თქმა უნდა — დაეთანხმა ბურატინო.

ხეს დაემშვიდობნენ, მაღლობა გადაუბადეს და აგურის დაბალი შენობისაკენ გაემართნენ. ამ შენობას ხის კიბეები ჰქონდა და კიბეები საშინლად ჭრილებდნენ.

— აქ, კიბეებზე სხვანაირია. — თქვა ბურატინომ.

— ფრთხილად, არ დაიძვრო.

როცა კარს მიუახლოვდნენ, მინის ვეება კარი თავისით გაიღო, გაიღო და გაიწვია — დო, რე, მი, ფა, სი, ლა, სი... ვეებათვლა დასთმან სათვალეებიანი მამაკაცი იჯდა. მამაკაცს პაწია აწვიპინებული უღვავები და დაბერილი ლოყები ჰქონდა. მან სათვალეებს ზემოდან ვაღმოსხედა თოჯინებს და გაიღომა.

თოჯინები მიესალმნენ. სათვალეებიანმა მამაკაცმა საგარძელი შესთავაზა სტუმრებს.

— გავიკეთ, აქ პატარების შვალა ზიდა თურქი, — დაიწყო ჩიპოლინომ.

— დიას. აქ პატარებისათვის მუსიკაც და სიმღერაც უღვასია: მე დავუკრავ. თქვენ თუ მოგეწონებათ, შეგიძლიათ წაიღოთ.

ბურატინომ ტაში შემოკვრა.

— რა კარგია მაშ, მოგვამენინეთ რამე. ჩვენ ისე ვიყვარს მუსიკააა! — სიამოვნებით. მაგრამ ეს მაღალია ხომ პატარებისთვისაა.

— მერე, ჩვენც განა პატარები არა ვართ? — გაიკვირვა ჩიპოლინომ.

— დიას, პატარები ვართ, — დაეთანხმა ბურატინო, — შეგხედავთ რა პატარა ხელები გვაქვს, რა პატარა ყურები გვაქვს, რა პატარა ფეხები გვაქვს... —

— მინც არ შემძლია. წადით, ცნობა მომიტანეთ, რომ ნამდვილად პატარები ხართ და დავიკრებთ.

თოჯინებმა გაოცებით გადახედეს ერთმანეთს. მერე ამოიხრეს და მოიწყინეს. სათვალეებიანი რიგებან ათვალეობდა თოჯინებს, ერთი პირობა სახე მოუსწინათ და თითქოს, ერთი პირობა თითქოს დათანხმდა კიდევ, მაგრამ — არა, — კანონი! კანონია, თქვა და ფირფიტები ზევითა თაროზე გადააწყო.

ბურატინომ მასწინლად გაბრაზდა. ჩიპოლინომ მხარი წაჰკრა და გადაუჩურჩულა: — იცი რა მომავლია? როცა ფაბრიკიდან მაღაზიაში გვაგზავნიდნენ, მუყაოს პატარა ნაჭრები ჩაგვივრცობდნენ. განა დაგაფრწყდა?

— მერე? — ჩვეულებრივად დაბადების დრო აწერია. აბა, ნახე: თბილისი, 1964 წელი. 29 დეკემბერი.

— ჩვენ განა მატყუარები ვართ! ჩვენ ცობებოც გვექვს.

სათვალეებიანმა დიდასს მუსიკატა მუყაოს პაწია ნაჭრებს; — ეს უკვე სხვა საქმეა — თქვა დიდასს, — ახლა კი მჭერია, რომ ნამდვილად თოჯინები ხართ, და ისიც პატარა თოჯინები. მაგრამ მე რომ ხუთ წუთში უნდა დავეცო მაღაზია?

— ხუთ წუთში? — იკითხა ჩიპოლინომ.

— არა, არა, არა! — წამოიხრეს მამაკაცმა კეთა მოიგზნა.

— კმ, ძალიან ცოტაა. მაგრამ რად გან თქვენ ასე გეყვარებათ მუსიკა, რა გეყვებათ. აბა, მიხიაროთ, რომელი სიმღერა მოგვამენინოთ? მე ახლაც რადიოებს ჩავრთავ და ფირფიტებს ამოვარჩევ.

— არადანი მე, — წამოიყვირა ბურატინომ.

— არჩევანი მე, — წამოიყვირა ჩიპოლინომ.

— არა მე.

— რატომ შენ, მე მოვასწარი. — ნუ დავობთ, — ჩაერია სათვალეებიანი, — დრო ხომ ძალზე მცირე გვაქვს. მე თქვენთვის სულ ახალთახალ სიმღერას დავუკრავ.

— მაშ, რაღას ვუკვლით, გუჩვენოთ. თოჯინები დახლს მიუახლოვდნენ და ჩაახვედეს.

— თქვენ ისევ აქა ხართ ყურგატებიო?

— ჩვენ ყურგატები არა ვართ. ჩვენ თოჯინები ვართ.

— თოჯინები? — გაიკვირვა სათვალეებიანმა.

— დიას, პატარა, მხიარული თოჯინები... გვინდა სიმღერები მოგვამენინოთ.

— აბა, ჩემი გაცურება გინდათ, არა?

თოჯინებმა სავარძელი მოქმედნეს. სათვალეებიანმა რადიოლა ჩართო. ფირფიტა დაადო და... თათბი ძალზე ტყვილი ჰანგებით აუღეს. ეს იყო სიმღერა მზეზე, პატარა, თეთრ გემზე, რომელიც ბიჭებმა ზღვაში გაუშვეს და ტალღებმა ფრთხილად გააქრეს ლეს შორეული ქვეყნებისაკენ. ამ სიმღერამ თოჯინებს გაახსენა ფაბრიკაში წასწავლა სიმღერა, უღვამა ესტრეტი, მაღალის კეთილი დარაჯი; გაახსენა, რომ დღეს ახალი წლის დამე იყო და თვითონაც ამღერდნენ: „პაწაწინ თოჯინებს, გზა მოგველის“

კიბეზე და კიბე ამ-
დერდა: „დრო რე, ში-
ლა, სო...“ მანს
კვლეო თოვდა. მხატვ
დიდვი ხელო ბოერი-
ნდა პაერში და წამ-
წამებზე დნებოდა. ცა
განათდა. მიწაზე ჩრდი-
ლებმა იცულს და ქარი
ცხრა მთას იქით გა-
დაიკარგა. ნაძვის ხეზე
ნათურები აინთო. თო-
ჩინები ხან ერთსარე-
მელთან შეჩერდებო-
დნენ, ხან მეორესთან.
ყველან დიდი მზია-
რულმა და ზეიმი სუ-
ფევდა. ახალწლის და-
დგომამდე თითქმის
აღარაფერი რჩებოდა.
თოჯინებმა სვერი გა-
დაქურეს, კოტრაილ-
კოტრაილით გადაიარ-
ეს რომელიღაც ბო-
რცი და ქალაქის
ბოლოს ამოჰყვეს თა-
ვი. უცებ ბურატინომ
ხელი შეუბღღე მო-
იჩრდილა.

— ეროპა ეს მოხე-
ცი ვილა, მზებში
რომ მოკაყულა და
ამოდენა ხურჯინს მო-
ათრევს? — მეზღაპრე
ხომ არაა?

ჩიბოლინომ თელე-
ბი მოიფშენიბა და
ქუჩას გახედა.

— მე მგონი, ეს
ძველი წელია!
ამასობაში ბერიკა-

ციც მუახლოვდათ.
ძლივს აღდამა და შეხვდა,
დათოვლილი ქურჭი ვეცა. ვეგბე
ხურჯინი გადო მხარზე და მიძიძე
სუნთქავდა. თოჯინები ქუჩის ფარის
ქვეშ იდგნენ. ბერიკაცი რატომღაც
შეკრაო. ფეხს აუჩქარა მავარამ თო-
ჯინები დაეწინ და მოწინებით მიე-
სალმნენ.

მოხუცი შედგა. ხურჯინი ჩამოიღო
და მიმოიხედა, მერე შუბლი მოიწმინ-
და, წვერიდან ყინულის ჩამოკონწია-
ლებული თოვლები ჩამოიბერტყა და
თოჯინები შეათვალიერა:

— ამ შუალამისას რამ გამოვიყუა-
ნათ გარეთ, პატარებო!

— ჩვენ მალაზიიდან ვართ — თო-
ჯინები. მოგეწყინდა ქანდარაზე ჯღო-

შორი... სათვალეებიანმა თოჯინებს
თავზე გადაუსვა ხელი, თან თითო
მუჭა კამფერი დაურია, მერე თქვა:
თქვენთან ყოფნა მართლაც სასიამოვნ-
ო ყოფილაო, მაგრამ ახლა შინ უნდა
გავიქცე, რადგან ჩემს ცუგრუმელა
გოგონას ნაძვის ხე უნდა დაეუდგაო.

— უჰ, — შეწუხდნენ თოჯინები, —
თავიდანვე ეგრე ვეტყუათ, გოგონა
მოწყენილა ზის, ალბათ, და გელოდებ-
ათ.

— კი, მოწყენილი იქნება.

— მაშინ, ჩქარა ვიქეცით, ძია, არ
დაგვიანოთ.

— მოდით, ყველანი ერთად წავი-
დეთ.

— ერთად? — იკითხა ჩიბოლინომ.

მაგრამ ამ დროს ბურატინოს ჩურჩუ-
ლი მოესმა: „— უთხარი, ჯერ ნაძვის
ხე გაუყეთოს თავის გოგონას, ჩვენ კი
მოგვიანებით გავუვლით“.

— მაშ, რაღას უდგებართ, ვიჩქა-
როთ, — გასცა ბრძანება სათვალეები-
ანმა და პალტოს ჩაცმა დაიწყო.

— ჩვენ... ჩვენ ჯერ პატარა საქმე
გვაქვს, ძია... თქვენ ნაძვის ხე გაუ-
ყვეთ, ამასობაში ჩვენც გამოვივლით,
და თუ გინდათ, დილაზე ვიმზიარუ-
ლით.

— დაე, ეგრე იყოს. ნახვამდის,
თოჯინებო! აბა, თქვენ იცით, თუ გა-
მოვივლით!

თოჯინები აუჩქარებლად დაეშენენ

მა, დარაჲს შეეხვეწეთ — გაგვიფიქროთ, და მანაც შეგვირულა თხოვნა.

— პოო? გეტყობა, კარგი თოიონები ყუფილხართ, თორემ არ გამოგიშვებდა. ვიცნობ მე თქვენს დარაჲს, კეთილი კაცია, რა გქვიათ?

— მე — ჩიოლინო.

— მე — ბურატიონი.

— ოხო, ხო, ხო! — ვადახარხარა ძველმა წელმა, — აი, სად ვგებვდით! თქვენი სახელი ბევრჯერ გამოგონია პატარებისადმი, მაგრამ არ ვიცოდი, როგორები იყავით. თქვენ ხომ მათი საყვარელი ზღაპრების გმირები ხართ! ო, ხო, ხო, ხო, როგორ გამახარეთ!

ჩიოლინოს სულმა წასძლია და იკითხა:

— რა მივაქვთ ხუტჩინით?

ძველმა წელმა ჩაახველა, მერე თოვლი დაგვუნდავა და გაუწრა: — რა მიმეჭის და ყველაფერი, რაც კი სიციულად არსებობს ქვეყანაზე; აბა, მოდი, ჩაიხედეთ ხუტჩინში... ხედავთ? — ეს ორები, ეს ტყუილია; ეს უხეშობა და უნდობლობა, ეს მტერირობაა, ეს კი... მოითვა, სიზარმაცე სადღაა? იქნება, აღმათ, სადმე ქვევით. ყველაფერ ამას ქვეყნელის გულში ჩავიღბად და იქ ჩავტოვებ...

თოჩინებს თვალები გაუბრწყინდათ.

— რა კარგია! — წამოძახეს მათ, — ჩვენც მოგვხმარებით, რა!

— არა, შვილებო, დიდულებით! აბა, კარგად იყავი, ჩიოლინო!

ჩიოლინო დაიხარა, ხუტჩინის ცალ ყურს ორივე ხელით ჩააფრინდა და ბერიკაცს ზურგზე მოადგინა.

— შენც კარვად იყავი, ბურატიონო, — ახლა მერე თოჩინას მიუბრუნდა ძველი წელი, — ეცადე, არსად წაიტეხო ეგ გრძელი ცხვირი!

ამაზე თოჩინებს გაეცინათ და ხუტჩინაციდებულ ბერიკაცს მანამ უჩვენებდნენ ხელს, ვიდრე იგი თოვლსა და ღამეს არ შეეგროა. ქარმა წამოუჭროლა. ქარის მზუილში უცნაური ხმაური ჩაესმათ.

— ვაი, ვაი, მკიცვა, — დაიკვნესა მოშოვებით ბუჩქმა.

— ჩუ, — ყური ცქვრტა ბურატიონომ.

— შენც ვაივინე? — იკითხა ჩიოლინომ.

— ვაი, ვაი, — დაიკვნესა ისევე ბუჩქმა.

— რა უნდა იყოს, ნეტა? — იკითხა ჩიოლინომ.

— გეშინია?

— არა, რად უნდა მე შინაღობს? ვინდა, ახლოს მივიდეთ?

— მივიდეთ.

ერთმანეთს ხელი ჩაჰკიდეს და ბუჩქს მიუახლოვდნენ. ჩიოლინომ დაიძახა:

— რომელი ხარ მანდ?

ბუჩქთან რაღაც შავი საფანი შეირხა და საცოდავად ამოიხვალა.

— მე... მე ძველ წელს უნდა წავეყვებო, მაგრამ ორიანმა ისე მაგრავე ამოძრა ფეხი, რომ აგერ ბუჩქთან გავიშლართე, ძველ წელიწადს კი ეს არ შეუძენგვია.

— მერედა რა გქვია არ იცი?

— კი... ვიცი... მაგრამ ლაპარაკი მენარება, წამოდგომაც მენარება...

ჩიოლინოს გაოცებისაგან რაღაც უცნაური ბგერა აღმოხდა.

— უჰ, ეს რაღაც დაატოვებინა იმ ბერიკაცს, — უთხრა მეგობარს, — რაღა გვეშველება?

— არაფერია, — დაამშვიდა ბურატიონომ, — ახლაც ყველაფერს მოვაგვარებ. შენ ოდნოდ თვალს ადევნე ამ წყუქულს, არსად დაგეშვალს. მე კი გავეჭვებ და ძველ წელიწადს დავადრეობ.

— აბა, იჩქარე!

ბურატიონი თავქუდიმოკლებული გაიქცა, მაგრამ მაღე უჩახვე დაბრუნდა.

— წასულა, — თქვა გულდაწყვეტილი, — ვერსად მივაგენი.

— რა ვუყოთ ახლა ამას, თქვენს ჩიოლინომ და ბუჩქისაკენ ვაიხედა, ვაიხედა და გაეშვდა:

— ბურატიონო! ნახე, — გაქცეულა, გაქცეულა ის წყუქული!

— როგორ თუ გაქცეულა? განა აქ არ იყავი?

— ვიყავი, მაგრამ მაინც გაპარულა. დახე იმ არამხადას ლაპარაკი მენარებათ, წამოდგომა მენარებათ, მე კი წუთით გვერდზე ვაფხებდ და აი... რა გვეშველება ახლა?

— რამე უნდა ვიღონოთ.

— მოსაკლავი ვარ, მოსაკლავი.

— რა ღღოს წუწუნია! უფრო მესიხა გავუშვებულ საქმეს მივხედოთ. იცი, მე რა მოვიფიქრე?

— პო, რა მოვიფიქრე, ბურატიონ?

— რა და, ახლავ უკან ვაგებრუნდეთ, ყველა ბავშვი მოვინახულოთ, გავფრთხილოთ, რომ სიზარმაცე ისევ მათ შორისაა, და თუ სადმე შენიშნავენ, მოსინჯონ სტაციონ ხელი და ისროლინ გაჩეთ...

— ყოჩაღ, ბურატიონო! მამ, დავიძრათ!

აღარ თოვდა მაგრამ ცა საგრძნობლად მოსინათლდა და თოჩინებმა თოვლში ჩაფლული ქალაქი დანახეს. „გათენებულა“, — უთხრეს ერთმანეთს და ნაბიჯს აუჩქარეს. ახლა გაახსენდათ, რომ დარაჲისთვის პატროსიანი სიტყვა ჰქონდათ მიცემული და საშინლად შეწუხდნენ.

— რაღა გქვიათ?

— უნდა დაგებრუნდეთ, — თქვა ჩიოლინომ.

— მაგრამ, სიზარმაცეს რომ ვეღარ ვიპოვით?! — თქვა გულდაწყვეტილმა ბურატიონომ.

— ამასი თვითონ ბავშვები დაგვხმარებიათ.

— გჯერა?

— კი, ნაადვილადა.

— მერე?

— იპოვიან და შავ ღღესაც დააყრან!

თოჩინებმა ხელი ჩაჰკიდეს ერთმანეთს და მალაზიისკენ წაუცუნულდნენ.

პიატიკორსკი, მაშუკის მთა... იგი, ერთი მესხედვით, არაფრით არ გამოირჩევა სხვა მთებისაგან, მაგრამ გაუმჯობესებულ მთაშია მისი და მისი მისკენ გაურბის თვალთ...

სამუშაოზე მიმავალი მუშა თუ წითლებს სახეებიანი ბიჭუნა, დასვენებულად ჩამოსულინი თუ ქალაქის მკვიდრნი სიყვარულით შეგუბრებენ მაშუკის მთას, კლდის ფრიალს კომიდან. მათ გადმოსცემის მშობლიური ლენინის სახე.

სუჭუტა ბუჩქნარი მწვანე ჩარჩოდ შემორტყმია მზით განათებულ ფრიალს... სხივები ნათელ მუბლს დასთამაშებს... ოღანე მოჭტუელი თვალები და ნაცნობი, საყვარელი ღიმილი...

— ჩვენი ილიჩი! — ამბობენ ისინი და კარგა ხანს თვალს ვერ ამორებენ დიდი ლენინის სახეს.

ეს მოხდა 1925 წლის ზაფხულში. პიატიკორსკში მიმდინარებდა მთიელ და თერგისპირა კაშაქ ქალთა პირველი ყრილობა. ყრილობას ესწრებოდნენ ს. ორჯონიძე და ს. ბუდიონი.

იქ დღევმდე პიატიკორსკის ერთერთ სანატორიუმში ისვენებდა მიწოდების სახმარებო-სასელონის სასწავლებლის პედაგოგი, მხატვარი შრუკლინი. თვითნასწავლამ მხატვარმა გამოწვევით — სარქუქარი ეძღვნა მშობლიური მხარის ქალთა პირველი ყრილობისათვის.

და აი, ერთ დღით, ქალაქის მცნოვრებნი თუ დამსვენებლები უჩვეულო სანახაობის მოწმენი გახდნენ — მზით განათებული მაშუკის ფრიალ კლდიდან ქალაქს გადმოსცემოდა ლენინის უზარმაზარი პორტრეტი. კლდზე წერტილივით მოჩანდა ვიღაც, — ეს შრუკლინი იყო, — იგი ასწორებდა, აღამაშებდა სურათს...

გადიოდა წლები. იზრდებოდა პიატიკორსკი, შენდებოდა ფაბრიკა-ქარხნები, სანატორიუმები, ტექნიკუმები და უმაღლესი სასწავლებლები. ქალაქს კვლავ დაიდი ღიმილით დაჰყურებდა ლენინი!

1941 წელი... შავმა დრუბლებმა დაფარეს ჩვენი ქვეყნის ნათელი ცა. გერმანელმა ფაშისტებმა გადმოლახეს კავკასიონის მისადგომები და პიატიკორსკში შევიდნენ.

ფაშისტთა სარდალმა შეამჩნია ილიჩის პორტრეტი და ბრძანება გასცა, — შავი საღებავით დაფარათ იგი. გე-

ბელადის სახე დაკნათის ქალაქს

ნერლის ბრძანება საჩქაროდ შეასრულეს.

მაშუკის მთა, თითქოს ძაძა ჩაივცაო, სვედიანად გამოიყურებოდა...

გაზაფხულზე დაიქუხა და დავრთქავი წამოვიდა. წვიმამ ჩამორცხა შავი საღებავი. კვლავ გამოჩნდა ლენინის ნათელი მუბლი.

— ჩვენი ილიჩი, ჩვენი ილიჩი! — გაისმოდა ქალაქში და ყველა სისარულით შეგუბრებდა მას, — ლენინის იმედიაღი ღიმილი გამარჯვების რწმენას უნერგავდა საბჭოთა აღამიანებს.

დაღვა გადამწვევტი ბრძოლების დღეები. ქანცამოლუელი მტერი პიატიკორსკის გზით ისევდა უკან. ფაშისტმა სარდალმა კვლავ შენიშნა ბელადის პორტრეტი, ცოფმორეული გადმოსცა ავტომანქანიდან.

— ცეცხლი, ცეცხლი! ტყვიებით დაცხრილეთ გე წყველი მთა! — ღრიალებდა იგი.

ფაშისტებმა ტყვიები დაუშინეს პორტრეტს, მაგრამ ტინის კლდეებს ბევრი ვერაფერი დააკლეს, — ისევ მხნედი იღიებოდა ილიჩი!

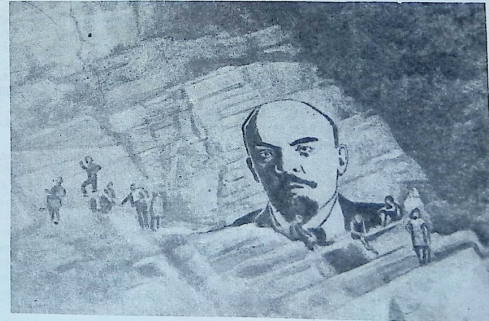
და აი, 1944 წლის ზაფხულში შრუკლინიმა შეიარა განთავისუფლებულ პიატიკორსკში, ავიდა კლდზე და აღადგინა დაზიანებული პორტრეტი.

გავიდა კიდევ 16 წელი. ჩვენი ქვეყანა, პროგრესული კაცობრიობა დიდი ზეიმით აღნიშნავდა ლენინის დაბადების 90 წლისთავს. მაშინ მოხუცი მხატვარი კვლავ ეწვია პიატიკორსკს და განახალა პორტრეტი.

ილიჩი კვლავ ნათელი ღიმილით გადმოსცემის ქალაქს მაშუკის მთიდან. სისარულით გახედავს დილის მზის სხივებით განათებულ მწვერვალს მუშა თუ წითლებს სახეებიანი პატარა და ღიმილით ამბობს:

— ჩვენი ილიჩი!

გენია კოპიძე

კეკე დაკუტდა პაპა და სულ უშწო შეიქნა. წარები დიდისანია ჯაგეი- ვით გაფხვტვოდა, ცხერი დამკოთე- ბოდა, ტუჩები ჩასტყუწუწოდა, თეთრ- ყვითელი გახსტყუწუწოდა და წვე- რულგაში გარეილი მატყლივით გა-

პენტვოდა. ესა აკლდა, ეს ფეჭების წართმევადა აკლდა და ესეც დაეგრა. ადრე ერთთავად მოფუსფუსე, ტკბილ- მოვარი მოსცი ახლა მთელი დღეები უძრავი და განაბული იყო, მისთვის უშპანდის რაფასთან მიჩნულ ჭილის

სავარძელში და ნაღვლიანად გასეჩ- როდა მაღალი სახლების სავაზურება და მაღალი ხეების კენწერობებს; რადგან მხოლოდ მათ ხედავდა.

წელი კი მარცხივ შეეშთვა. ოჯახის წევრთაგან შინ დარჩენილმა უმც- როსმა შეილიშვილმა, რვა წლის შუე- ვინარმა კალთაში ცივი გაჩინით სავეე ფიფურის ტრელი ფინჯანი ჩაუდგა და თვითონ კი ეზოში სათამაშოდ ჩაიხატა- ლდა. სველიანი, დაბურული ფიჭვებით გატარეს პაპას, სვენებ-სვენებით ძლიერ გამოცლილი ფინჯანისათვის გუ- ლისყური მოეკლო, ფინჯანი კალთიდან გადაპორობოდა და იატაკზე დამსხ- რეულიყო. სირცხვილით იწვოდა საწ- რალო, თავმოყვარე მთელი, მაგრამ ვერც რამე ეღონა და დამპარებული დასჩერებოდა ძირს მოფანტულ ფარად ნამსხვრევებს. დიდზე დიდი შიში აკე- ატებოდა ოჯახის უფროსთა უფროს შვილის, რძის, შვილიშვილების, მათ- გან კი სულ უმცროსის გამოჩენის მო- ლოდინში.

მშვიდნარის ფეხის ხმის გაგონებაზე პაპას ცრემლიანი თვალები უნებლოდ მიეღულა და ასე დაეყრდნო.

გოგონამაც პირველადვე სწორედ ია- ტაკზე მოყვანილ ნამჭებრევეში შენიშ- ნა და უშაღ კიდევ იატაკი, რომ პაპას ფინჯანი ძილში ჩამოფარდნოდა, ხოლო,

სოფლის ორღობეში ქალაქელი მგზა- ვრი მიამბუჯებდა, ცალ ხელს ვეება და მძიმე ჩემოდანი აწყვეტდა. მეორე ხელ- ში კი ბაღდადივით სახიანი ხელსასიცი ჩაებლუჯა, რომლითაც მალე-მალე გაო- ფლილ შუბლს იშენდნა. ამ სოფლის გაღაღმა მეორე სოფლის სტუმარი იყო და გზა იმისაკენ ეჭირა. მგზავრი დაღ- ლილი იყო, თან კიდევ ზაფხულის თა- კარა მზეც მცხუნვარედ აჭურდა და პირი გასწრობოდა.

ერთ-ერთ ლამაზად მოწულ ღობეს- თან შეჩერდა და ეზოში თუთის ქვეშ მწვანეზე წივით წამოგორებულ თორ- მებილვე წლის თმაბურტბუნულ ბიჭს წყალი მოჰაიბის.

ბიჭი უშაღ მკვირცხლად წამოხტა და თვალსაბაშო ეზოს საფერისი, კობტა ორ- სართულიანი სახლის კიბეზე აიჭრა, თვალის დახამამებაზე კი უპეე ყელ- საყარაა დღით ხელში უკანე ჩამიო- ბინა, მაგრამ სწორედ ამ ჩქარა-ჩქარაში ჭურჭელი მოულოდნელად სახლის აგუ- რის საყრდენ სვეტს მიამთქვა და ნამს- ხვრევებად აქცია.

ბიჭი შეცბა და შეწუხდა, ერთხანს გა- სვენებული დასცქეროდა ნამსხვრევებს, მეორე მათ ზედ ჯაფრიანად დაანარცხ ხელში შერჩენილი ღოჭის ყური და ლა- მის ატორებული კვლავ სადაღვ გაჰქრა. შეწუხდა მგზავრიც, თვითონაც ბი- ჭის ტოლების მამა იყო და ადვილად წამოიხილდინა ბავშვის სადარბეჭდი. უძახდა და უძახდა, რომ ენუშეებინა, ღო- ჭის სახლურეც შეეძლია, რაკი ჭურჭე-

ლი მისი მიზნით დაემსხვრა, და ვინ იცის, უფროსთაგან რა რისხვა მოელო- და, მაგრამ აღარც ბიჭი ჩანდა და ვერც სახლიდან ვინმე სხვა გამოასვდა.

გულდაწყვეტილი და დამპარებული გაეცალა ღობეს და დამნაშავე კაცის კვა- ლობაზე გზა ფეხათრევით გააგრძო. გზა კი მოულოდნელად იგივე ბიჭმა უყვლა, საიდანაც და როგორღაც წინ მიეფლინა და გულაფანცქალბუნულმა, სახეგაბადრულმა სხვა, არც ისევ სველი, ყელყარყარა დღეი ორივე ხელით ში- ართა.

— წყალი, ძია, წყალი სომ გწვურო- დით, — თან შესციცინა მან, — წყალი ღობე არ გვედგა სახლში და ვიდრე სხვა დღეით წყაროზე გავიქევი და მოგბრუ- ნდი, თქვენ უპეე გამოგესწორო.

კაცს ბიჭის კვლავ გამოჩენასა და თავაზიან სიტყვებზე სახე გაუნათდა და გულზე მოეშვა. სიხარულით, იმის სიხა- რულით, რომ თურმე წყალი ბიჭს ღოჭის გატყვის გამო კი არა, მგზავრი რომ

რაკი სმენაც უკვე ჰალაატობდა, ვერც მსხრევის სმას გაეღვიძებინა. კიდევ კარგი, რომ ბედად ასე მომხდარა!

თუ არა და, მღვიძარს რომ დამართვოდა, ერთი ცოდაც დატრიალებოდა; კიდევ და კიდევ თავის უილაჯო სიბერეს განეტეებით დასწყვევოდა, თავის ღრმა საგარემოში სულ ჩაპატარავდებოდა პაპა და ვერავითარი ნუბეში და ქარწყული ვერ დაამოშინებდა.

მინც საშიშროება ჯერ არ იყო თავიდან აცილებული, პაპას შეიძლება წუთი-წუთზე გაპლევებოდა და თავის მარცხის მოწყმე ასლა კი უთუოდ გამხდარიყო. ამიტომ მარდად, თან ფრთხილად დაფარვდა გოგონა, ოდნებ სხაც რომ არაფრისათვის გაუღებინებია, ისე მოკრიფა ნამტკრვეები და უშალ უკვალოდ გააქრო.

გოგონა თავმომწონედ დაბრუნდა შუშაბანდში და პაპამაც მამინდა გაახილა ცრემლითა და უწოთი მადლიერებით საესკ თვალბი.

სწორად ბეწვზე უყვლა საქმეს მხვევიანმა და სრული უფლება ჰქონდა ათამამად მიეღო პაპის მიერ მის ქებად გაღკეპილი სიტყვები: მუყენივარ! მზე ვინ არ?

როცა გოგო ჩემისთანა, ქვეყნად არ!

სკოლის შენობის მოპირდაპირე მხარეს, ტროტუარზე, დათოვლილ ნაძვის ხეებს ქვეშ, უკანასკნელი ზარის დარევივითანავე ქუჩაში გამოცვენილი, თოვლის გუნდებით დატვირთული მეორე თუ მესამეკლასელები გაწყვირებულაფხვნე მომლოდინედ.

სკოლის სადარბაზო კარიც კვლავ გაიღო და ასლა უკვე ფრთხილი გოგონები გაპირდნენ თვალშიწინა ცქცეებით.

მათ დანახაზე, ჩასაფრებულებს მოუთმენელი ცქცეკვით გამოეყო ერთი ყველაზე მოუსვენარი, ბუთსუა და ლყვიდაბრძოლი, აგრეთვე გუნდებმომარჯვებული ბიჭუნა, და საფრთხის წინაშე დაფეთებულ გოგონებს, რომლებმაც თავის დასაცავად, როგორც მოუხერხდათ, სახსენ ჩანთები აიფარეს და გაჰკურცლეს, მუდარით დაეღვენა.

— ერთი გამარტყვევინეთ, რა, გოგოებო, თქვენი ჭირიმე!

სამარჯვოდ რამდენიმე ნაბიჯით წინწანაცვლებელმა დანარჩენმა ბიჭებმა კი, სწორედ იმ დროს, უკითხავედ მუყენივრად დაუშინეს გუნდები, ვისაც მათი წინამასწარა ამსანავი თვალთმაქცური ვედრებით მისდევდა.

სასწაულად, ყველა გაქვეულ კედლიან ასცდა ნასროლი. ყველა, ერთის გამოკლებით, ყველა გუნდა სკოლის შენობის კედელს მიებებდა მიზნის მიუღწევლად, და ის ერთი კი, და თანაც ყველაზე დაკუშებული, გოგონების ონავარ მდევარს მოხვდა სწორედ დაბრძოლ ლოყაზე.

ბიჭუნამ, რომელიც თითქოს თათო მთოლოდნელ და გადაულასავ წინალობას შეეჩქაო, ანაზად კიდევ გახვედა ადგილზე, სადაც გუნდა ეწია, ისტიბარი მინც არ გაიტეხა, სრულიად გაუთვალისწინებელი ფაფორაკი რაინდულად მიიღო, არც თვალთვან ცრემლი დათოშუვა, არც ამწვარ ლოყაზე ხელი იტაცა.

თითქოს და არაფერიყო, სელოში გამოუყენებლივ შერჩენილი სამივე გუნდა რიგირივად პაერში შეისროლა და თითოეულს, თითქოს ბურთი ყოფილიყო, ფეხი შეაგება და დაფხვანა, გაანადგურა, როგორც მუსანათური თავდასხმის იარაღი, რომელიც უნდა მოეპოვოს, და რომლის მიწეშით თვითონ მან იზიანა და სირცხვილიც იწვნია.

დალაღატა, იმითომ ასრუებოდა გული, ჩამორთავა მას სახლი ყელყარყარა და გემოზე ჩაირაკრაკა ყინულივით ცივი და საამო წყალი გამშრალ ყელში.

— მაგრამ ის რომ გატყდა? — შემიკითხავდა და ფრთხილად დასძინა მან, როცა განახურებული დოქი უკან დაუბრუნდა და თბილად, მადლიერად მიეაღერა.

— ის რომ გატყდა, ის თქვენი ჭირის სანაცვლო იყოს; ასე გვეუბნებიან სახლში უფროსები — ყველაფერს გაუფრთხილდით, მაგრამ რაკი ვატყვია, თქვენი ჭირის სანაცვლო იყოსო. — დიდურად განსაჯა პატარამ და დიდურადვე გზაც დაულოცა გახალისებულ მგზავრს.

თითონ კი იგივე ყელყარყარა ჭურჭელი მალდა აიტაცა და უშალ ყირამალა დააყენა, დოქში ჩაჩრჩინილი წყალი თავსა და კისერზე დაინთქრია, სულ ჩამოიჭკრიდა და გახუზულმა და კმაყოფილმა სახლისაკენ გაჰკურცლა.

მიორბი
ველავილი
ნახატები
ლინარა ნოდინი

მოთამაშებმა ადგილები დაიკავეს. გაისმა სასტეცნის ხმა. ვენკომ ბურთი ოდნავ მარცხნივ — ღენჩოს მიაწოდა, ღენჩომ მძლავრად დაარტყა და მარცხენა ფრთაზე გაზახანა; ძია გიორგის ვაჟმა ზედ პირით ხაზთან მიუსწრო და კართან მაღალი ბურთი ჩააწოდა. ყველაფერი აირღარია, ბურთი ხან სტუმრებს ჰქონდათ, ხან მასპინძლებს. და აი, კვლავ მარცხენა გარეშარბის მიუღვროდა. იგი სწრაფად შეიჭრა ცენტრში, მოატყუა მცველი, უფრო წინ ავიდა და ძლიერი დარტყმით ბურთი კარის დაბალ კუთხეში გაგზავნა, — მეკარის ნახტომი ამაო გამოდგა... არის! — 1:0.

მაყურებლები მაშინვე გამოერკვნენ, როცა თამაში კვლავ ცენტრლიდან დაიწყო, მაგრამ გამაყრებელი შეძახილები მაღლ შეწყდა, — ინიცატრევა სტუმრებმა იგდეს ხელთ. მიტას კართან ერთიმეორეს მოჰყვა სახიფათო მომენტები. ქალაქელ ფეხბურთელთა უპირატესობა მთელი პირველი ტაიმის მანძილზე აშკარა იყო. მაგრამ მიტა ფინოვად იცვალა კარს. ბურთს თითქოს ავადოვნდა, — გასწევდა თუ არა თავის გრძელ მკლავებს, ბურთი მორჩილად უგარდებოდა ხელში.

და აი, მატჩის დამთავრებამდე ამ წუთილა დარჩა — შედევრე უცვლელია. სტუმრები შესამჩნევად ნერვიულობენ. — ხუთუ ასე დამარცხებულნი წავლენ? და ისიც, ისეთიანი რომელიღაც ყველაზეთვის უცნობი სფფლის გუნდთან. სტუმრები მთელ ძალებს ძაბავენ, მათი კაპიტანი — მთლად რომ იფიქროს გაწეულა — ყველაზე ასურებს, მისი ძლიერი ხმა ხან აქ გაისმის, ხან იმ: „პირი ნუ დაგიღო!“... „ცოცხალ და!“... „მიწაოღო!“... და აი, კაპიტანი ჰირსპირ გავიდა კაბინისათან. კარი აშკარა საფრთხის წინაშეა. მეკარე წინ გამოირბის, კაპიტანმა მარჯვნივ გადაუტარა თავზე ბურთი, რომელიც ნელა გაიშალა ცარიელი კარისაკენ. კალინოველები გაშეშნენ. მაგრამ ტყეპისავით გამოვარდა კარისკენ ვიღაც ტანდაბალი და ჭებუა... დარტყმა! — ბურთი ჩიტვით აიჭრა ცაში. კარი გადარჩა. ყველამ შეშინდა ამოისუნთქა: ყოჩაღ, ჰენჩო! აი, გმირობაც ამას ჰქვია!

მაგრამ საღდაა ბურთი. არწივმა ხომ არ მოიტაცა? ყველანი მძალაო ალვის ხისაკენ იქიკრებოდნენ, სადაც ენეწეობის ტოტემზორის ბურთი მოკალათებულა. ოჩკოემ საათს დახედა და დრო დაინიშნა.

მაყურებლები იცნობდნენ, მაგრამ, გამოირკვა, რომ სხვა ბურთი არ ჰქონდათ, სოფლის გუნდის ბურთი კანცელარიაში დარჩენილათ. სოფელი შორს იყო. რა ექნა მათ? სანამ ბურთს ამოიტანდნენ, უკვე დაბნელებულათ. მხოლოდ ერთი გამოსავლი დარჩათ, — ალვის ხეზე ვინმე უნდა ასულიყო.

ბიჭები დანაშაუდვასავით შეჰყურებდნენ ერთმანეთს, — ირთავს ვადებდა ხეზე ასელა. ხუმრობა ხომ არაა! განა მათ, — ალვის ხეა. ხელად მოგიტყუება ტოტი და იმ სიმაღლიდან ჩამოვარდები ძირს.

ძია ღელჩომ თავის ახალგაზრბთან გაისხენა, დაიხარა, ჭეა აიღო და ბურთს ესროლა. დიდმა და პატარამ მას მიჰხაძა. ყველანი ხის ერთ მხარეს გამწყრივდნენ და ქვების სტყვა დაუშინეს. ხმაურობდნენ, აყვიროდნენ, მაგრამ ბურთი ჩიბი ხომ არ იყო, რომ შეშინებოდა. იჯ-

და ზევით, თავისთვის, მოშრილად ფოთლებში, ყველა სახის მიუღვრებელი და შორებულ.

დროს კი ცოტა რჩებოდა. მზე სულ უფრო დაბლა იწვედა, მთების გრძელი ჩრდილები უკვე შინდორზე ჩამოყენენ, ბალახი შესამჩნევად გამუქდა, ალვის ხეები თითქოს უფრო ამალდნენ, ჭკრიბდნენ აჭირბდნენ, ბაყაყები აყიყინდნენ... სტუმრების კაპიტანი ვენკა-სტუმრებთან მივიდა, გაიღმა და დასინთო თქვა: — მოგვით და ეგ არა! ვილოცავთ. ბურთის „დაუწყებაც“ ჭკვიანულად მოგვიტრებიათ, ყოჩაღ! — ამ დღეინამ და ექვმა შეჯიბრებას ხალისი დაუქარგა. ყველანი ლანძღვდნენ და ემუტრებოდნენ ყვითელ ბურთს. ის კი გულჯრილად, იქდა ალვის ხეზე და თითქოს კიდევ დასინთოდა ხალხს. მოთამაშებები მოედანზე დაყალიბდნენ. მაყურებლებიც ნელ-ნელა ტოვებდნენ მოედანს. ამ დროს, მოულოდნელად, ბიჭებს ჭვეფილად ვანიუშკა გამოვარდა, ალვის ხესთან მიირბინა, შეხტა და დააპირა ხელები შემოხევა მისთვის, მაგრამ ვერ მოახერხა. მაშინ გვერდზე მდგარმა მიტამ ბიჭი ხელში აიყვანა და უხალისე კორმზე შესვა. ვანიუშკა ფრთხილად გაიკოცა ზევით — ბიჭი ძირს კორმზე... ხალხი მხოლოდ ახლა მიხვდა, რომ თითქმის დაუშობოდა.

პირველად ძია ღელჩო დააფიქრა მოსალოდნელმა შიშობებამ, — ალვის ხის ტოტები, რომელზედაც ბიჭს შეეძლო შეესვენებინა, ძალიან მაღლა იყო, მაილწევს იქამდე?

— ვანია, ჩამოდი! ახლავე ჩამოდი! ღელჩოს სიტყვებმა ხალხი გამოაფხიზლა, — ადელდნენ, აყვირდნენ. ძია გიორგიმ ხელი დაიწინა და თქვა:

— თავი დაანებეთ, სულ ერთია, ბიჭი არ ჩამოვა, ევეთი მაგათი გვერთ. სჯობს გაჩუქდეთ, — არ შიშობითო.

ნელ-ნელა მიიწვედა ვანიუშკა მაღლა, მიწა მისვან უკვე შორს იყო, ქარი უფრიალებდა პერანგს. დაბუფებული ხელებით ბიჭი ძლივს იმაგრებდა თავს. თვალწინ გადაეშალა კალინოვის შესანიშნავი პანორამა: ვენდრში, ბრჭყვილა ხანჯალივით შეჭრილიყო მთის ფერდში; შორს, მაღლობზე, შობოლიური სახლის წითელი სახურავი სჩანს, — რა ლამაზია ყველაფერი აქედან, მაგრამ... ვანიამ ვანიუშკაზე დახტა: ქვევით ყურება ამ შენობაზე, თავებურ დაგესმის. ზევით, მხოლოდ ზევით!

როგორც იქნა მიიღწია მიზანს. ერთი ხელი მაგრად ჩაჭყდა როეს, ხოლო მეორეთი ტოტემზორის ჩამჭარბო ბურთი გაათავისუფლა და ძირს ჩამოავლო.

ხმაურობა და სიხარულმა მოიცვა მიდამო. ამ დროს ძია დიმი, ვანიუშკას მამა, სპორტულ მოედანს უხალისეებდა. გაყვირებები დახტა: ქვევით ყურება ამ შენობაზე ეს უსაქმურები, რას უყურებენო. მაგრამ, როცა მაღალ ალვის ხეზე შეამჩნია ვანიუშკა, ძია დიმი ადგილზე გაშეშდა.

ვანია სწრაფად ეშვებოდა დაბლა ფეხები დასისხლი-

ანებოდა, მაგრამ ვერაფერს ვერ ამჩნევდა. ახლა უფრო ეშინოდა. ამერიიდან არასოდეს, არასოდეს აღარ ივა ალვის ხეზე!

— ჩამომსვი, ძია მითია! — დაიყვირა ვანიუშკამ, როცა ყველაზე დაბალ კორძზე აღმოჩნდა, მაგრამ მივი-
ას მაივირად მამამ ჩაველო ხელი და მიწაზე ჩამოსვა-
ერთი ხელით ყურში მისწვდა, ხოლო მეორეთი მახლო-
ბელ ბუჩქს წყნელი მოატეხა და...

— გევი, დიშო, შეჩერდი! ბიჭს თავი დაეხებე! — შე-
აჩერა იგი ძია დელჩომ, — თითქოს შენ არასოდეს არ
აცოცხებულხარ ალვის ხეზე.

— ის სხვა ამბავი იყო! — გაიღიმა ძია დიშომ, მაგ-
რამ ბიჭის ყურს ხელს არ უშვებდა.

მრავალი წლის წინათ, ერთ მშვენიერ პირველმაისო-
ბის დილას, ყველაზე მაღალ ალვის ხეზე წითელი დრო-
შა აფრიალდა. როგორ გაცოფდნენ ქანდარბები! დროშა
კი დაფრიალდებდა და დაჭურიალდებდა კალინოვოს შინ-
დურებს... ვინ აიტანა იგი ალვის ხეზე?..

— გეგთია მაგათი გვარი! — კვირა დაუკრა ძია გი-
ორგამი.

— უხ, შე ონავარო! — ძია დიშომ ერთხელ კი-
დევ, მაგრამ უკვე ხუმრობით, მოუსრისა ყური შვილს
და მდღევარება რომ დაეფარა, თამბაქოს მოუკიდა.

ვანია ყურადღების ცენტრში იყო. უფროსები მხარზე
უტყაბუნებდნენ ხელს, ხოლო პატარები შურით შესცქე-
როდნენ. ვანიუშკას ისე ეჭირა თავი, თითქოს მისთვის
ყველაფერი სულერთი იყო. მაგრამ, როცა იგლიკამ
ორივე ლოყა დაუკოცა, ყვავისავით გაწითლდა. სოფ-
ლის საბჭოს თავმჯდომარემ ვაყვაცურად ჩამოართვა ხე-
ლი. მითიამ კი, ცნობილმა მითიამ, თანატოლივით თვალი
ჩაუკრა.

აი, სტუპრებიცი! ისინი ერთად მივიდნენ ვანიუშკას-
თან. კაბიტანი გამოეყო ჯგუფს და, როცა სიჩუმე ჩამო-
ვარდა, უთხრა:

— ვანია, ჩვენ... — ენა დაემა მას, — აპა, აიღე!.. —
და ვანიუშკამ თვალის დახამხამებაც ვერ მოასწრო, რომ
მის ხელეში აღმოჩნდა ახალთახალი, ყვითელი ბურთი,
— ვისურვებ ვახდენ საუკეთესო ფეხბურთელი. ახლა
კი, — ცოტა ხნით გვათხოვე, მატჩს დავამთავრებთ, — გა-
ეღიმა კაბიტანს.

სოფლის ფეხბურთელებმა შეძლეს თავისი კარის
დაცვა. მატჩი დამთავრდა 1:0 მათ სასარგებლოდ. სოფ-
ლის გუნდისთვის ეს დიდი წარმატება იყო.

კმაყოფილი კალინოველები სტოვებდნენ მოედანს,
მაგრამ ყველაზე ბედნიერი მათ შორის, რასაკვირველია,
ვანია იყო. გულში მაგრად ჩაეხუტებინა ბურთი, მიამბი-
ჭებდა სახლისაკენ და თან ბიჭების ჯგოფს მიჰყვებოდა.

თარგმანი 4. მამულისწილობა

მარიამ აბაშიძეშვილი.

შავერ ჯალალბაგანი.

თბილისის პიონერთა სასახლეში ხელ-
მეყვანილი არის ერთი დარბაზი. დარბაზ-
ში სკანდალს ჩაქრავდნენ. წინ სკანდა-
ლს, სურათს ადგილი უნდა... ბავშვებს კო-
ლეჯის ადგილზე უნდა, აქ არის
მათი საყვარელი თოვთების თეატრი.

ზოგჯერ, დარბაზში ჭკია არ არის.
სიყვლი და ტანა უკლებია იქაურობას.
მაინც კვლამ იყოს — თეატრში მიხედ-
ნაობის სპექტაკლი. მაგრამ ზოგჯერ ამ
დარბაზშიდ წამოწყდება არ ასემა კარ-
ები ჩატყდება, ფარტები ჩამოშობუ-
ლი. გვერდობით არაფერია, მაგრამ ამ
დროს, სკანდალს გვერდით, უწირო თანაში,
თავდახრული წის არი ადამიანი — ხს-
ნიშნული ქალი და კაცი. წინ ბუნა-
წერა ედგო. კაცი ხმასადა კარბე-
ლობს, ქალი კრავაღიბით ცხენს და
ჩაყვას იბრუნებს. თანაში კვლავითან
თანა რამ აქვია: ხმატყობს, ხმატყობს,
დევროსებები, დევროსებები, ფიტი-
სურათები... კარბეობდნენ მიწვევით
იჭიკტებნენ დამწვევით თოვთებს...
ეს თოვთების თეატრის ხუმრობადავად
ბის — მარიამ აბაშიძეშვილის და დივი
ჯალალბაგანის სახელი თანაში.

მარიამი რეჟისორია, დავითი — დრა-
მატურია. თედამაში წესის წინაა მათ
დასაბრუნებელი თეატრი. მაინც მარიამი
და დავითი ახალგაზრდები იყვნენ. ასობა

დრამატული თეატრიდან ხელმოკლებს
და ხელმოკლებს მიხედვითა სა-
სახლეში.

მეტილი მარცხი თანაში ახლად სი-
ამოყვანილი იყვნენ ამ დღეებს, როცა
მარიამი, დავითი და თვით მარიამი, კვიან
დამწვევ რჩებოდნენ ამ სახელს თანა-
ში და ბრწყინებდნენ თოვთებს, კრავადნენ
ტანაშიაბის, აქაურებდნენ თეატრს.
ძალიან ჰორია, იბო იყო. მით უფრო
ამ წლებს სასტატუს არ უფრობითი წესს
საყვლი და ახლა, როცა ახლეთი ხმა
კვდება და ის ხელმოკლე უკვე დაუბნა
აირან. სიყვარული იყვნენ ბებია
წიკტებუ ქალს და ძალიან დიანს და
წინ კაცი ამ ადამიანებს მათი თოვთებს-
ში დიდი სათბობი და სანაღლე შეტანეს,
როცა კვლავანს უწიანა, როცა მარიამი
ფრისტე იყვნენ, როცა შობა და
კოვია.

წლები წყვდა თანაშივე წყვილებდნენ.
თვით მარიამი და დავითი უნდა იყ-
ვიდნენ, მაგრამ სიყვარული, ხელმოკლე-
ბის და ხელმოკლეობის დიდი სიყვარული
დღესაც სიყვარ ძალის აძლევს ამ ად-
ამიანებს. მათ იყვან, რომ უმსაზრველან
დღე ხაქმს და ეს უფლებს ხელმოკლეებს
ახიკტებს მათ.

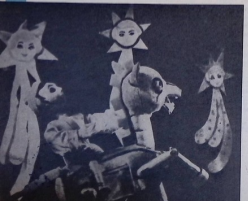
თოვთების თეატრს, თეატრალური ხე-
ლოვებების ამ განსაკუთრებულ სახეს,

კომუნალიზმი
პიონერობა

თეატრის მარიამი
ჩაყვითელია.

კომუნალიზმი თოვთების თეატრის ცოცხლ ღვაწიან

თავისებური ადგილი უჭირავს სიონის
თათბის ქოცხატურნი აღმდგის სკანდა-
ლს. მუცხლები თეატრთან შედარებით, მას
მეტად უფრო განსაკუთრებისათვის მტკი
განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს. თანაში
აქვს, უმსაზრველობისათვის —
იჭიკტებს სახეობს. თოვთების მარცხი და-
ვითი შედეგს გამოიხატებდნენ წინა-
რეული დღეობით, უფრო უფრო. მთ-
ლივე აქ შედეგის მიწვევს უწიან, მფი-
რანო რაწილი გაიხირობი კრავადნენ-
და რაღაც დიდ სიხარულს გამოი-
ხი კოვლივე ეს, ხელმოკლეობა როცა თქვენ
უფრობით თოვთების თეატრის სკანდა-
ლს განსაკუთრებულ რომელივე თქვენთვის
საყვარელ წესობას ამ წარმოებებს, მათ
თედამიონობას, მატყვრული სახეებს

მარიამი აბაშიძეშვილი.

976

კარგად მოხუცების სრულდნის ამ წარ-
მოების, ამ წესობის აღქმის, კოვლი უ-
რი მტყვრული ცოცხლები იყო, და თქვენ
ლოცვის ხელდასხმის კოვლიდნენ, წვე-
რებდა ახლეთი. იყვნენ იქნებდნენ, ი-
ყვნენ, იყვნენ უფროსებდნენ ძიანს.
სასახლის თოვთების თეატრის რე-
პრეტური ძალის მრავალფეროვნება
ამ სკანდალს იღვანათხუ სანაღლე და-
ფიდა
ამ სანაღლეობის საყვარელი დავით
მრავალი ქართული წესობის და ცხო-
ბილ ქართული და სახეობის მრავალი
წარმოებები. ჩაც მთავარია, წესობე-
ლი და დღევანდლობის წესობისადა
მეტილი თეატრის რეპრეტუარობა
თქვენ, აღმა იყო, მაგნიტი, რომ სა-
სახლის თოვთების თეატრს წარმოი-
დენი თვით პიონერებს მიხედვით — თ-

კარგად თოვთების არან. თეატრს უკან —
პიონერებს, იბრან დიანს და, დაჯიკტებ-
ლად თანამებრენ თანაში „კომუნალი-
ზმი“ თოვთების. ეს განსაკუთრებით
მათი გვერდობით, ეს განსაკუთრებით
მათი სახელდას. ეს კვლავითი ხელმოკლე-
ბისათვის და დივიდა ამწვევს.

ძალიან დიდი გულდასტურება და მინდო-
ბისა სიხარული, რომ შეძლიონ ამ თეატრის
წარმოების და მით უფრო: სანაღლეობის
წარმოება.

უკანასკნელი სპექტაკლი, რომელივე
თეატრის სკანდალს დაიფიდა, არის მრავალი
მრავალფეროვნების „მარცხი“. ერთხელ,
სიხარული წესობის მრავალივე ცხატურული
თეატრის, სახელს თანაში მრავალი
მარიამი და დავითი იყვნენ დავითი კო-
ვლიდნენ, მარიამი უწიანა.

— მიიყვ, მიიყვ, — შეაქვებინა მ-
რამამს, — დივიდებო კრავადნენ, ამ მი-
წიან.

— ახლად... ახლად... — ჩაიჭიკტა
დავითი.

მრე მამებრებო ვარანადა ხმასიდა
ვარებო.
— ასე, ახლა უკვითხა.

დავითი ვარებო. თანაში პიონერებს
მეტილივე ტელეფონი აქრავდნენ.
— ხანი ხანი მიდი, ვეღას ამ შე-
ქენებზე, წინ გაყვითელი. — დაუბნა
დავითმა.

— ასა, დივიდებო, — ვანებ განსაკუთ-
რებულ მარიამს, უკვე კვლავითი ვა-
ცოვლებდა და ახილიდა. ბავშვებს სი-
ყვარულით ჩაყვითელი თოვთების და
თანაში ვარებდნენ ამ კაცი ძია, ასე
ვანების აცხი ცხადობის ხაქმით, დი-
ვითი ახილდნენ, სიხარულს და სხვა და-
ჩაიკვ დღეობის სიხარულს, დარბაზში
მარიამი შეხებდა და იმე წინ შეწყდა

თეატრის „ვეტრანი“ თეატრის.

ყოველგვარი ფაქტუცი, მისვლა-მოსვლა, ყველამ თავის საქმეს მოჰკიდა ხელი. მარიამმა როლების განაწილება დაიწყო: ჭანჭიკელა იქნება — გაიანე ბრელიძე, კიკო — სურამ კალანდაძე, უჩინო — ნუგზარ კალანდაძე, კოსმონავტი — გაა ლომიძე, მხატვარი — დ. ჩორია, პაპა — შოთა ფსაკაძე... ასე განაწილდა ყველა როლი. მერე მარიამში შეუდგა პიესის დედაზრის ახსნა-განმარტებას, თითოეული გმირის სახის გახსნას. ბავშვებში დიდი სიხარული და აღტაცება იგრძნობოდა.

მარიამმა აგვისნა, რომ ყოველთვის ასე იწყებენ სპექტაკლზე მუშაობას. მერე ბავშვები ნელ-ნელა სწავლობენ თოჯინებთან „ერთად“ დამახასიათებელ მოძრაობებს, რომელსაც სისტემატური ვარჯიში სჭირდება, მერე — ლაპარაკს, სიცილს... მთლიანად ეუფლებიან გმირის ხასიათს, მის ბუნებას, მერე მხატვრული გაფორმება და ტექნიკური მხარეების მომზადება იწყება.

როცა სპექტაკლი „ჭანჭიკელა“ ვნახეთ, გაცხებულნი დაგვჩიოთ, იმდენად მიზიდველი და მხატვრულად სრულყოფილი იყო იგი.

ამ თეატრს რაკი მრავალრიცხოვანი მაყურებელი ჰყავდა და მის მუშაობაში ბევრს სურდა მონაწილეობის მიღება, ხოლო ამის შესაძლებლობა არ იყო, მარიამმა და დავითმა გადაწყვიტეს გასულიყვნენ სასახლიდან სკოლებში და იქ ჩამოეყალიბებინათ თეატრალური დასები.

გადაწყვიტეს და სისრულეში მოიყვანეს თავიანთი გადაწყვეტილება. ჯერ თითო-იყვნენ სკოლებში, ხოლო შემდეგ ორსა-ფეხებიც მიაგვლინეს. თბილისის 61-ე სკოლაში პიონერებმა უკვე მოამზადეს დ. ჯალაღანიას „ნოდარის მსუნავობა“. პირველ სკოლაში, — მარშაკის „ციხე-კოშკი“, ნათელულის მესამე სკოლაში — „მამაყინწას თავგებასავალი“, ხოლო 46-ე სკოლაში ორი წელია მუშაობს თოჯინების თეატრი. თბილისის გარდა, მარიამისა და დავითის ინიციატივით თოჯინების თეატრალური დასი ჩამოყალიბდა გორის, ცხინვალის, გურჯაანისა და თელავის პიონერთა სახლებში. მალე, ალბათ, მარიამი და დავითი ესტუმრებიან უფრო შორეულ რაიონებსაც — სვანეთს, რაჭა-ლეჩხუმსა და აფხაზეთს. მაგრამ, ბავშვებო, თუ თქვენ არ მოინდობთ, ისე შორს ვერ წავა ეს კარგი საქმე.

ამაში თქვენ ყოველთვის დაგეხმარებათ, სადაც არ უნდა იყოთ, დეიდა მარიამი და ძია დავითი, ხელს შეგიწყობთ თქვენი სკოლის დირექცია, მასწავლებლები და პიონერკლდმდგანელი.

სიყვარულით მოგიადით ამ საქმეს, ნახეთ, რა სიხარულისა და სიამოვნების მოგვრეულია, როცა თქვენს ხელში თოჯინები ცოცხლდებიან...

მიღმა კვარაცხელია

ფოტო ლავით იაკობაშვილისა

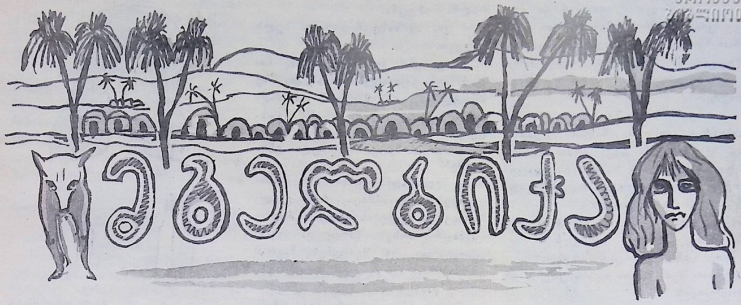
კვანწია და მისი როლის შემსრულებელი ლია იამიაძე.

დირექტორი, ანა, რისი დირექტორია თუ ცოტა არ ეცხარება!

ჭანჭიკელა და მისი როლის შემსრულებელი გაიანე ბრელიძე.

ვიოჩას ვაიოცკი

პოლონელი ფრანკობტი

მანქანა პაკისტანის ოღრანოფლდრო გუას მიხეგებოდა. მიწაზე ერთი მტკაველი წიფელი მტკერბ იდო. შავი თიხისაგან ნაგები ქობსახები ბუდეებივით შეუუფუთავენენ უზარმაზარი ბანების ქვეშ. სოფელთან ჯგროდ შემოგვხვდნენ ნახევრადშეშველი ბავშვები, — შედარებით მოზრდილები, გასამრჯელოს მთლიანნი, წინ წაგვიმდგნენ.

ეზოში შემოგვხვდა ერთი მალალ-მალალი გლეხი, რომელსაც გადახოტრილ თავზე უშველიერელი დოლბანი მქონდა მოხეული.

— გთხოვთ, სურათი არ გადაულოთ, — გვითხრა მან, — აქ ბევრი კორესპონდენტნი მოდის; მაგნეზიის ბრწყინვალე ბავშვში მგლის ინსტიქტი იღვიძებს და საკებნად მოიწევს. იხე კი, შეხვლა შეიძლება...

ეზოში უზომო ხალხი მოგროვდა; დაყოცილი ტანსაცმელი შემოსილი გლეხები ჯგუფად იდგნენ და წიმი-

შიმიბდნენ. ქალებს ძუძუმწოვარი ბავშვები თქოხთავზე შემოხევათ და ცნობისმოყვარეობით გვითვალვებდნენ.

ყველას უნდოდა ჩვენი მოხვლით ეხარებოდა და საკუთარი თვალით ენახა მგლის ხრთვის ბეჭადი, ნახევრად ტყუარი არხება, რომლის წინამძღოლობით ნადირი მუსხრს აგვებდა საქონელს.

როგორც იქნა, გაიწვამოიწიეს და გზა მოგვეცეს. შევედით. უფანჯრო ოთახის ბინდ-ბუნდში გამხდარი ბავშვი დაგინახეთ. ოთხზე იდგა და კედლიდან-კედელს აწყვებოდა (გინახავთ, გალაში დამწყვდეთულ მგელი?). ტანი, განსაკუთრებით — გვერდები, მთლად ჭრილობებით მქონდა დაღარული. წამით შეჩერდებოდა, ამოგვხედვდა, დაიჭვივლებდა და სტუნვა-სტუნვით კვლავ ატყრილებდა თავის დაუსრულებელ გუას. ცალ ყურზე ხისხლშემხმარი ჭრილობა აჩნდა.

— ნადირობის დროს დასტერეს? — ვითხოვთ მე.

— არა, — ეს მისი დაჭერის მერე მოხდა; რომ შეკრეს, ერთმა მონადირემ ყური დანით გაუხეხა, —

ნახატები ვახტანგ ონისიანი

უნდოდა დაწმუნებულიყო, მართლაც ტყის ღერეთი იყო თუ არა. როგორც ცნობილია, ყველა მოკვდავს ჭრილობიდან ხისხლი ხდის, ღმერთის ჭრილობას კი ნათელი ეფინება ხოლმე. — განმხმარება — მალალ-მალალმა გვცხმა.

ამასობაში ბავშვი შედგა, სხანეზე დადგმულ თიხის ქოთნიდან ძალღვივთ დაუწყუა წყალს ხვრება. გული ჩამწყვებდა ამ საცოცლათის ხილვამ. მინდოდა, რაც შეიძლება დაწერილებით გავცნობოდი ამ სანატერეხო ისტორიას. ოთახში ჭრქაქის მწყლარტე ბოლი იდგა. ვარეთ გამოვედი, თან ბახუღალა — ბიჭის მამა — გამომეყვა.

ერღოზე ორი ქალიშვილი იყდა. კარგი გარეგნობისანი იყვნენ, აშკა-

რა ცნობისმოყვარეობით გვიცქერდნენ. ადექი და ფოტოაპარატი მივუშვარე, მაგრამ იმის შიშით, რომ მათ სულელებ შავ კოლოფში დავამწყვდედი, სწრაფად აპირადეს სახე.

— მოგყვებით, როგორ დაიპარება ბავშვი.

— ჩვენს მხარეში ბევრი თბა და ცხვარია. ფარები ბალახ-ბულახში და ჯაგანარბში დახეტებდა. მგელს იოლად შეუძლია საქონლის დაფეთება, მერე ხლევის და ხლეგს—ვიდრე სიქას არ გააცდის,—გვიყვება ბაბუღალი. ჩვენს ირგვლივ ხალხი მოგროვდა. თავს აქნევდნენ და თითქოს ანტიურ თეატრში არიანო,—საერთო შუქახილით ადაბტურებდნენ მინაყოლს.

— ბიჭი როგორღა დაიპარება?—ველარ მითმინა ჩემმა თანამგზავლებმა.

— ბიჭი სათიბში წავიყვანეთ. ჩემი შვილი, პასურამა, მაშინ ორი წლის იყო, უცვი თავისუფლად დარბოდა... იყო ბავშვი. უცებ, ყვირილი მოგვესმა. დავფატურდი, მაგრამ ბავშვი აღარსადა იყო, კვალს ვეღარ მივაგვივით, მგლებმა გაიტაცეს პატარა პასურამა.

— აქ ბავშვები ხშირად იკარგებიან.—ჩაურთო ქალმა, რომელსაც თავზე უშველებელი კოვა ედგა,—ვერაფრით ვერ ვედრისკეთ მონადირეებს,—დააშინებდნენ მაინც მგლებს...

— ახლა მხოლოდ იმისთვის მოვიდნენ, რომ ამ მიდამოებში ავაზა

გამოჩნდა,—დაუმატა მხრებში მოხრილობა მოხუცმა.

— კი, ავაზაზე ნადირობა ხელს აძლევთ.

— ავაზები წველ-წყვილად ნადირობენ, გულადები არიან, დასიწე სოფელშიც კი შემოდიან და ძაღლებზე უედ ცხვირწინ, ეზოდან გვტაცებენ.

— მერე, მერე, რა ხელი ეწაბავშვს?

— წელიწადნახევრის წინ მონადირეებმა შეამჩნიეს, რომ ეკაღბარლებში მგლების ხროვას რაღაც უცნაური არსება მისდევდა უკან. ცხოველად ვერ შეიძენეს, მაგრამ აღამიანსაც არ ჰგავდა! მერე ბავშვებიც წააწყდნენ,—წყალს სვრებდა წყაროზე. ახლოს ვერ მიეკარნენ, იქვე ძუ მგელი დარაჯობდა და ისე დაიფშვება,—თავქუდმოგლეჯილმა ბავშვებმა სიფთხისკენ მომჭკურცხლებს.

— ნეტავ, როგორ მოხდა, რომ მგლებმა იმ წამსვე არ შეტამეს ბავშვები—თქვა ვიღაცამ.

— ახლამ, ბედნიერ ვარსკვლავზე იყო დაბადებული, ღმერთები მფარველობდნენ,—განმარტა მამამ.

— შეიტლება ასე მონაბ: მგელმა თავის ლეკვებს მიუგდო ნადავლი, ლეკვების მოსაგერიებლად ბავშვმა მიწაზე გორაობა დაიწყო და მალე გადაეღო მგლის სუნი... მერე, ძუ მგელმა თავისი ლეკვებისაგან ვეღარ გააჩნია და...—მსჯელობდნენ გლეხები.

— ეს ორი წელია, მგლები განსაკუთრებით გათამაზდნენ,—განაგრძო მამამ,—საქონელს მუსრს ავლებდნენ, აღამიანს სულ არ ერიდებოდნენ—ისე სასწრაინად იტყეოდნენ, თითქოს აღამიანის სული უღვათო... მაშინ ხმა დაიარსა—მათ მგელკაცი წინამძღოლობის...

— მაგრამ ყველაფერი ეს მოგონილია; მართალია, ბიჭი მგელივით იღრინებდა და იკბინებდა, მაგრამ იგი მგელივით სწრაფად ვერ დარბის. უფრო მეტიც—იგი მგელზე უფრო უფუნურია,—ჩაურთო მიხუცმა.

— ეს იმიტომ, რომ იგი ჯერ ბავშვია,—ეწინა მამას,—ბაბ, ერთი წამოზრდილიყო, მაშინ მანავდით! პასურამას ჯერ შვიდი წელიც არ შესრულებია.

— როგორღა დაიპირეთ?—ვიკითხე მე.

— ავაზაზე სანადიროდ რომ ჩამოვიდნენ, მარცხებმა ნადირის გამოარეკვა დაიწყეს; ბევრი ნადირი ააგდეს, რამდენიმე მგელიც მოკლეს. აი, მაშინ, მონადირეებმა თვალი მოჰკრეს,—ავაზე გალაურბენია ბიჭს. კიდევ კარგი, რომ არ ესროლეს. ოთხზე შირბოდა, მთლად ტალახში იყო ამოხვრილი, ხშირად ფორხილობდა,—ბაბ რას იზამდა,—მას ხომ მაინც აღამიანის ცანი ჰქონდა, ბუჩქნარი კი ეკლებით იყო ხავეზ... მეც ვმონაწილეობდი მოარეკვაში. ავედევნეთ და ერთ ქვაბურში შევიწყვდიეთ. იკბინებოდა, გრჩიხლებით გვკარავდა გამჭარებულად. წემოდან ტოტები დავფარეთ და ისე შევკართი. არც კი ვიცდიოთ ხერხიანად, რა იყო ჩვენი ნადავლი; კარგად რომ დავხედე, დავინახე—უელზე ვერცხლის ძეწვიც კივდა; მაშინვე ვცაინა—ჩემი შვილი იყო! ჩემი ცოლი სიხარულისაგან ტირილდა, მაგრამ ბავშვს ახლოს ვერ ეკარებოდა,—ბიჭი დედას უღრენდა!

იკნინებოდა, გეგბა ფრჩხილებით უმწყაროდ კარავდა.

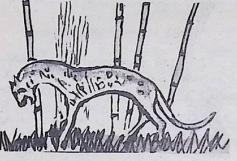
— რაჟა „ჯიბით“ მიგყავდა, გაუჩიერებლად უწოდდა. დედამგელი გეგრდუნე მოსდევდა მანქანას, ეკალ-ბარდებს, ძიძვინებს ახტებოდა; ახე გვდია დიდხანს. მერე გეს-როლეთ და ძლივს ჩამოვივორეთ. მას შემდეგ დამ-ღამობით მოსვენე-ბას არ გვაძლევს,—შოადგება სოფ-ლის ბოლოს და უწოის...

— აქედან კი ბიჭი ემზიანბა,— თქვა კოკინმა ქალმა,—ნეტა მალე მოგვაცილონ, თორემ რალც უბე-ღურება დატრიალდება ჩვენ თავს.

— რამდენ ხანს იყო მგლებთან?

— ოთხ წელზე მეტი.

— არა მგონია, მაგისგან რაიმე გამოვიდეს,—თავს აქნევდა ერთი,— მგლებს, ალბათ, გამოაცადეს ადამიანის ხსული...

ჩვენი მანქანა ვჯაზე გავიდა. ბნე-ლოდა. ფარები ჩაერთო. ერთმა-ნეთს მისდევდა თავით დატვირთული ურმები. ფარების შუქზე ხარებს თვალები ისე უელავდათ, გველენე-ბოდათ ფოფორის ვარსკვლავები ანთათ.

დუშოლი ჩემმა თანამგზავრმა დაარღვა:

— როგორ ფიქრობ, რა გამოვა ამ ბავშვისაგან?

— რა ციცი... არა მგონია, რაიმე ეშველოს.

— ბავშვი ხომ ყველაფერს მიბაძ-ვით სწავლობს,—აკირდება და მისდაუნებლიედ ითვიხებს ეგბებს, მიმიკას, ენას. ახლა მას მგლების ჩვევები აქვს შეთვისებული; მე

ვფიქრობ—შედარებით განუვითარე-ბელი დარჩება,—გუბასხუტ მე.

— არა, მე ამას კი არ გეითხე-ბი,—მომესმა უქნიდან თანამგზავ-რის ხმა,—მე, მაინტერესებს,—შეძ-ლენს თუ არა იგი იდენტუ, რაიმე მოჰყევს თავის განვლილ ცხოვრე-ბაზე... ის ხომ შესანიშნავად იც-ნობს მგლების ცხოვრებას,—ტუთი-ლად ხომ არ დაჰყო მათთან ოთხი წელი.

— შეეშვება.

— ვნახოთ. ყოველ შემთხვევაში, გაზუთები ხელიდან არ გაუშვებენ ახელ სენსაციას.

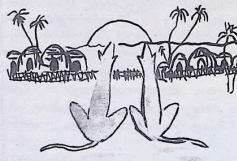
ჩვენი თანამგზავრი არ შემცდარა,—გაზუთები სულ ასალ-ასალ ცნობებს აქვეყნებდნენ: „მგლები-კამ ჯდობა ისწავლა“; „კამს ჯემ-წახსულ პურს და უმი ზორც მგე-ონია“; „მალე იმერაციას გაუქოთე-ბენ—ხელისგულიდან და ტერფები-დან გაგვავებული ტუავი უნდა ა-ცადონ“...

მაგრამ, ხანამ აქამდე მივიდოდა საქმე, პასურამას კინაღამ ახალი უბედურება დაატყდა თავს; ღამით მიხვდილედ მათხოვრებს გატაც-ნითა და ბნელ სარდაფში დაუშქვე-დეთათ, უფიქრით—ისევე მგლობას დაუბრუნდება, ქუჩა-ქუჩა ვატარებთ და ფულს გავაკეთებთ. სახედნიე-როდ, პოლიციამ მალე აღმოაჩინა ბორცტანწმარსაველინი.

მერე, გაზუთებში ასეთი ცნობა გაჩნდა: „დედ-მამას სცნობს, ისწვე-და ეგები სიტყვა“...

გაზუთები უკვე კარგა ხანია, აღა-რაფერს არ წერენ პასურამაზე; ეს კი იმას ნიშნავს, რომ იგი თანდა-თან უბრუნდება ადამიანობას.

თარგმნა ზურაბ ლეშაშვილმა

მასწავლებელი: რამდენ ხანს ცოცხლობენ თავები?
მოსწავლე: ეს კატაზეა დამოკიდებული, ბატონო მასწავლებელი.

დედა: დალიე, შვილო, წმალი. როცა ბებიას გასმევს, მაშინ ხომ სიამოვნებით სვამ, ახლა რაღა დავემართა?
შვილი: როცა ბებიას მსმევს, ხელი უქანჯალებს და ცოვზე ალარაფერი არ ჩრება.

პანსი და ელი წინის მალაზიაში შევიდნენ.

გამყიდველმა ახალი იუმორისტული ნაწარმოები შესთავაზა და თან უთხრა:

— ისეთი კარგია,—სიცილით მოკვდებით.

— თქვენი თვითონ თუ გაქვთ წაკითხული ეს წიგნი? ჰკითხა ელიმ.

— რას ამბობ? წაკითხული რომ ჰქონდეს, მაშინ ხომ ცოცხალი აღარ იქნებოდა, — განუმარტა პანსამ.

დედა: ფრიც, დღეს დილით ხელუბი დაიბანე?

ფრიც: დავიბანე, ოღონდ მარტო მარჯვენა, — მარცხენა სულთა მქონდა.

დედა: აბა, ოტო, ნახე ერთი, ბარონეტრი ხომ არ დავიროდა?

ოტო: არა, დედა, ისევე კვლავ კვილია.

—შვილო, რატომ არ მიდიხარ შენს ოთახში დასაძინებლად, სიბნელისა ხომ არ გეშინია?—ჰკითხა მარტას დედა.

—გამომყვევი და დარწმუნდები, რომ მე არაფრისაც არ მეშინია.

სხნადი მკარი

საშუალო საუკუნეებში ინევიზიციონის მიერ დევნილი ქიშია ალქიმიად იცნა. ევროპაში ალქიმის მიმდევრები იყვნენ ექიმები და ქურუმები. მათ მიზნად ჰქონდათ დასახული უზარალო ლითონის ოქროდ გადაცემა. ამ უცნაური სურვილის განსახორციელებლად ალქიმისტები 9 საუკუნე იღწევოდნენ, მაგრამ—ამოდ.

ალქიმია ხელს უშლიდა ქიმიის განვითარებას. მე-19 საუკუნეში ვაჩნა ატომური მოძღვრება, რის შემდეგადაც ქიმია მეცნიერულ გზაზე დადგა.

ახლა ვნახოთ—როგორ დაბნულა. დნენ ალქიმისტები წყლიდან „ოქროს“.

ორ კოლბაში ვადღებთ წყალს, შემდეგ ორთვე კოლბიდან სითხეს ვცლით მესამე კოლბაში. სწრაფად ვაცობის მიზნით, კოლბას ვახვევთ

სველ ტილოში. მალე კოლბა დაიფარება „ოქროს“ წვილ-წვრილი, ბრწყვილა ქერცვლებით, რომლებიც მის სხივებზე ლამაზად ბრწყინავენ და ელვადებენ.

თქვენ ამ შემეხიერება სანახაობამ ალქიმისტისთვის არ შეგვიყენით შეცდომაში და ნამდვილ ოქროდ არ მიიჩნით. თუ „ოქროთ“ სასვე კოლბას დადგამთ ზნესტისბადიან სამფებას ზედადგარზე და ქვემოდან სპირიტუების შევსებით — წყალი ადუღდება და არამდინებე წუთში „ოქრო“ მთლიანად გაქრება.

როგორ მივიღოთ „ოქრო“ წყლიდან? ერთ კოლბაში ავადღებთ მძაბრ მყავს ტყვიის სხნარი, მეორეში — იოდ-კალომში (ორთვე გახსნილი იყო გამოხილდ წყალში); როდესაც ეს სხნარები მესამე, მოზრდილ კოლბაში ჩავცალეთ — მოხდა ამ ორი მარილის სხნართა შორის მიმოკვლის რეაქცია. მათი ურთიერთ-მოქმედების შედეგად მივიღეთ ორი ახალი მარილი,—მმარმყავა კალომუმი—სხნად მდგომარეობაში, და მძიმე იოდ-ტყვია—უსხნად მდგომარეობაში (იოდ-ტყვია გაცხელების შედეგად ხსნება).

ეს ცდა ყველა ქიმიურ ცდაზე ლამაზი სანახავია. ალქიმისტებიც ამ ცდამ მოხიზლა და იოდიანი ტყვია ოქროდ მიიჩვენათ.

„სხნარინის ხე“

აქტიურ მეტალს უნარი შესწევს—ნაერთში შეცვალოს (ჩაანაცვლოს) ნაკლებად აქტიური მეტალი. ამის ნათესაყოფად ავიღოთ მძაბრყავა ტყვიის მარილის (ტყვიის შაქრის) სხნარი. ამ სხნარიდან სხვა მეტალით, მაგალითად—თუთით, მცირე კრისტალური ნაწილაკების სახით შეგვიძლია გამოვდევნოთ ლითონი—ტყვია.

ამისათვის აიღეთ ფართოყელიანი

მინის ქილა და შიგ ჩასხით ფორტის ქაღალდში გაშურული მძაბრყავა ტყვიის მარილის ნაწივი სხნარი. ლითონ-თუთის თხელ ფორტში გაწმინდეთ ზუძმარას ქაღალდში და სპირტით, შემდეგ ამ ფორტის-გან შაქრტლით გამოსუტრით რაიმე დიფერა (ცხოვლის, ბაშვის, რომელიმე მცენარის) და მოათავსეთ ქილაში. რამდენიმე წუთის შემდეგ ფორტის მთელი ზედაპირი დაიფარება ტყვიის უმცირესი კრისტალური ნაწილაკებით. ფიგურა ქილაში დატოვებთ ერთი-ორი დღე,—თქვენ მიიღებთ მეტალ ლამაზ და ბზინვარე „სატურნის ხეს“. (წინათ ალქიმისტები ლითონებს მითითურ ლეტურების სახელს უწოდებდნენ. მაგალითად, ტყვიას—სატურსს— ყველა ლმირთის მამას ეხსენებენ). ეს ცდა მეტალ ლამაზია. „სატურნის ხე“ შეგიძლიათ თვეობით გკონდეთ ქილაში.

ამ ცდის ჩატარებისას თუთია ანაცვლებს ტყვიას; ტყვია იყუფა კრისტალურ ნაწილაკად და სხნარში რჩება თუთიის მძაბრყავა მარილი.

ქიმიური თრთვილი

რა სჯობია თრთვილით დაფარული ბაღების, ტყეებისა და მიწდებების ტყერას! მაგრამ წარმოიდგინეთ, რომ თქვენ ხელდათ დათრთვილულ ხს ტრტებზე ზუფხულის თაკარა სიცხეში,—მამუნ ხომ პეიზაჟი უფრო მშაბნობლავი იქნება. ქიმიის დაზმარებით, თქვენ შეგიძლიათ შექმნათ თრთვილის ეს ლამაზი ილუზია...

აიღეთ წიწვიანი ხის რამდენიმე ტრტი და ფართოყელიანი მინის ქილაში მოათავსეთ.

მინის ქილა უნდა დადგათ შუაგულში ამოჭრილ აზბესტიან ბაღებზე

ან ხის ფიცარზე. ბადის (ან ფიცრის) კრილით ჩაბლათ დაიფურის პატარა ჯამს, რომელიც სხევერამდელ სასვე

ბენზომეავს კრისტალუბით. ჯამქვეშ უნდა მოათავსოთ ანთებელი სპირტ-ქურა.

120°-ზე ბენზომეავა ლღვება, გახურებით სუბლიმირდება (ორთელდება), ამ ორთქლით ივსება მინის ქილა და წვირით უფერულ კრისტალუბად ეცივნება ქილაში მოთავსებულ ნაძვის ხის ტოტებზე.

შემდეგ მინის ქილა დადგით მზეზე, — თქვენ დისტებებით ზაშორის ლამაზი პერზაის ცვირით.

სასარგებლო რჩება-ღარიბებანი

ლუღისა და შამანურის ლაქების ამოხსენებლად უნდა იხმაროთ წინას-

წარ დამზადებული გლიცერინის, ნიშადურის და ღვინის სპირტის თანაბარი რაოდენობის ნარევი ხსნარი.

წითელი ღვინის ლაქა ქსოვილიდან მთლიანად ამოჰყავს ლიმონმეავასა და ღვინის სპირტის (1:10) ნარევი. ქსოვილს ამ ხსნარში დააყოვნებენ ლაქის გაქრობამდე.

თეთრი ღვინის ლაქას კარგად აცოტებენ ხსნარის შემდეგი ნარევი:

1. მალახარისხოვანი საპონი — 10 ნაწილი.
2. სკიბიდარი — 2 ნაწილი.
3. ათბროცენტიანი ნიშადურის სპირტი — 1 ნაწილი.
- ამ ხსნარით ქსოვილის დალაქავებ-

ბულ ნაწილს ჯერ ხელით სრეწებ, მერ ამორეცხვენ ჯერ თხილ, საპნით, ხოლო შემდეგ — ცივ წყალში.

საპირი რამაძინებისა და უხარბულუღისა

1. ბენზომეავა
2. სპირტქურა
3. ღვინის სპირტი
4. ჭუმბარის ქაღალდი
5. ქამრმეავა ტუცია
6. იოდ-კალიუმი
7. ლიმონმეავა
8. გლიცერინი.

იყვანე ასკიო „კიბიქოსკაიო“

გამბულად ზიზიშვებს, ქოთქოთებს და ყაყანებს ბაზრობაზე მოსული ხალხი. ვაშლით, კომპოსტითი და თივით დატვირთულ ურმებს შორის მკვირცხლად დაძებება ერთი კაცი. მას ხელში უჭირავს თავღია ბოთლეტი და ოთხკუთხა, ქაღალთა ქაღალდებით საესე რამდენიმე პაკეტი. კაცი გამყივანი ხმით გაპყვირის:

— ქალიშვილებო და ტაბუკებო! ქაღალტონებო და ბატონებო! მარტინ ზადეკა ჩაეშვება ზღვის ფსკერზე და იქიდან ამოტყბით პასუხებს კითხვებზე, რომლებიც თქვენ გაღვლეებით და გაინტერესებით სულ ერთი უზალ-თუნის ფასად შეიტყობთ ყველაფერს, თქვენი შიშავლის შესახებ!

კაცთან მივიდა ერთი სოფლელი ბები, — წინასწარმეტყველება“ პაკეტი, — პოილო ოთხკუთხა ქაღალდი, დაახვი, ბოთლში ჩაუშვად და ბოთლს თავი დაუცო. შემდეგ ბოთლი თავდაყირა დააყენა, ქაღალდი ამოიღო და ბოთლს ისევ დაუცო თავი. სოფელში ქაღალდი გაშალა და წაიკეთა ყავისფერი ასეოვით ნაწერი ტექსტი. ტექსტში, როგორც წეხი, იყო რაღაც ბუნდოვანი, ობტუზისტური „წინასწარმეტყველება“.

ეს ემიზილი შორეულ წარსულიდანაა აღებული. მაგრამ მაინც საინ-

ტერესოა ვიცოდეთ — რა იყო ბოთლში და ქაღალდზე? რა რეაქცია მოხდა ბოთლში ჩაგდებული ქაღალდის ზედაპირზე?

რა იყო ჰურკლეს უსკერკე?

ეს მოხდა ოცი წლის წინათ. გერმანიის ერთ სამთავროს ეწვია მონეტალე ალქიმიკოსი. იგი გულურყვილო აღმანიანს ტყვიიდან ოქროს მიღებას პირადებოდა და ამ გზით სტყუებდა ფულს. ალქიმიკოსი ერთმა შეღებულმა თავადმა მიიწვია და უთხრა:

— მასწავლე, როგორ მივიღო ბრილიანტის მარცვლებისაგან ერთი მსხვილი ბრილიანტი და უხვად დაგასაჩუქრებ.

— ეს არ არის ძნელი საქმე, — უპასუხა ალქიმიკოსმა, — რკინის დიდი, ცილინდრისებური ქურჭლის ფსკერზე ჩაჰყარე ბრილიანტის მარცვლები და მსახურთ უბრძანე — ერთი კვირის განმავლობაში აცხელონ ქუ-

რაზე, ვიდრე მარცვლები მთლად არ გათეთრდებიან. თქვენ მიიღებ ერთ უზარმაზარ ბრჭყვიალა ბრილიანტს, რომლის ბადალიც მთელ ქვეყანაზე არ იქნება.

მსახურებმა ბრილიანტის წვრილ-წვრილი თვლები ქურჭელში ჩაჰყარეს და ქურაზე დადგეს გასაცხელებლად... გავიდა ერთი კვირაც. თავადმა ქურჭელს ფსკერზე ჩაახვდა და ელდა ეცა... მთელ საკარფოში დგაზავნეს მდეგრები მატყურა ალქიმიკოსის შესაპყრობად, მაგრამ გვიანდა იყო — მისი კვალიც კი ვეღარ იპოვეს.

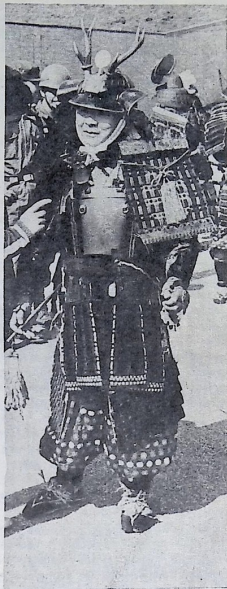
რა მოუვიდათ ბრილიანტის თვლებს? რა რეაქცია მოხდა ქურჭელში გაავარდნების დროს?

განყოფილება მიყავს დოცენტი ბ. შუნცაძეს.

ნახატები მ. აპსოკაძისა

ციკვა. სეკმარისია ვთქვათ, რომ ტოკიოში არის მსოფლიოში საუკეთესო ბავშვთა გუნდი, ამ გუნდში ყველაზე უმცროსი ბავშვი 5 წლისაა. ამ გუნდს „მომღერალ ხმებს“ ეძახიან. მათი სუფთა, წკრილა ბავშვური ხმა, დიდ სიამოვნებას მგვრის ადამიანს. ეს გუნდი ძალიან ხშირად დადის სეგასტროლოდ მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში. თითქმის ყველა იაპონელ ბავშვს აქვს სპორტული ნიშნების კოლექციები. აგრძობენ მარკებს, ასანთის კოლოფებს, ძალიან უყვართ ავტოგრაფები. ერთელ მე იაპონელი მოსაგლეების ალყაში მოგეტყვი და, თუმცა ძალიან მეჩქარებოდა, დაბლოებით 500 ავტოგრაფის მიცემა მომიხდა. ავტოგრაფს მაწერიებდნენ ყველაფერზე—ფურცლებზე, წიგნებზე, რეგულაზე და, წარმოიდგინეთ, ტანისამოსზე, ყელსახვევებზე და ქუდებზეც კი... ბავშვები ოლიმპიური სოფლის შესასვლელთან გვდარაჯობდნენ ხოლმე, ჩვენც

თქვენ ალბათ გაზეთებიდან იცით, საბჭოთა გუნდის წარმატებების შესახებ ამ ოლიმპიურ თამაშებში.

ახლა, მოკლედ მოგაყვებით, თვითონ მე როგორ გამოვედი ტოკიოში.

შეგზიბრებაზე უნდა შემესრულებინა ურთულესი და უმიმისი ვარჯიში—300 მეტრზე 150 გასროლა. სროლა მიმდინარეობს 6 საათი და 30 წუთი. თოფს მჭედა ნებისმიერი სპორტული შაშხანა, რომელიც იწონის 7 კგ-ს. ვარჯიშის მაღალ დონეზე ჩასატარებლად საჭიროა კარგი ფიზიკური მომზადება, დიდი მორალური სიმტკიცე და, რა თქმა უნდა, ტექნიკური მომზადება.

ჩემი ძირითადი კონკურენტები იყვნენ: ორგზის მსოფლიო ჩემპიონი ამერიკელი ანდერსენი, მსოფლიო რეკორდსმენი შვეიცარიელი—ხილენშტინი, ფინელი-კერგინენი, გერმანელი ზაინგერი, ჩემი გოროგინეტი, რომის ოლიმპიადის ჩემპიონი აესტრიელი ხამერერი და სხვები. დამაბულმა ბრძოლამ ჩემთვის არცთუ ისე ცუდად ჩაიბრა. დავიკავე მეორე ადგილი, ამერიკელი ანდერსენის შემდეგ. შედეგით კმაყოფილი ვარ, რადგან გამარჯვება ღირსეულ და ძალზე ძლიერ მეტოქეს დარჩა.

ერთელ, ტოკიოში სერიანობისას ქალაქში გზა იმებნა, ევლარ მივაგეინი ოლიმპიურ სოფელს, იძულებული ვიყავი დახმარებისათვის მიემართა იაპონელ ბიჭუნასათვის. აფუსსენი ჩემი მდგომარეობა. ბიჭუნამ პირდაპირ ოლიმპიურ სოფელამდე მიმაცილა. სამაგიეროდ, ბიჭუნას, რომელსაც კამე ერქვა, ვაზუქე ჩვენი, საბჭოთა ემბლემა, კამეს ძალიან გაეხარა და მოხოვა—მისი თანატოლებისათვის, საბჭოთა ქვეყნის პიონერებსათვის, გადმომეცა დიდი მოკითხვა. ვსარგებლობ შემთხვევით და გადმოვცემთ მის მოკითხვას. ახლა კამე ალბათ ყველას აჩვენებს იმ ემბლემას და თავი მოსწონს მეგობრებში ამ პატარა საჩუქრით.

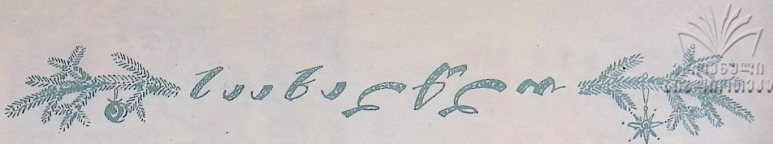

მეთექვსმეტე საუკუნის იაპონელი რაინდების ჩაცმულობა.

გამოჩენილი ამერიკელი მძღობიანი რალფ ზოსტანი.

დიდი სიამოვნებით ვესაუბრებოდი; თარჯიმნის საშუალებით ყველაფერს გვეკითხებოდნენ, ათასი რამ აინტერესებდათ.

იაპონელმა ბავშვებმა ჩემზე წარუშლელი შთაბეჭდილება დატოვეს.

სარბი მისალოვი

ამზობენ, თურმე, როცა ახალი წელი ღვება, რასაც ისურვებს კაცი, ყოველთვის უსრულდება. უსრულდებაო ყველას, ბავშვმა ისურვოს თუნდაც, მხოლოდ ამისთვის იგი თვითონ ეცადოს უნდა.

კი არ ამტყნაროს ხოლმე, წიგნებს მოჰკიდოს ხელი, სწავლისთვის არასოდეს არა სწყდებოდეს წელი. ამზობენ, თურმე, როცა ახალი წელი ღვება, რასაც ისურვებს კაცი, ყოველთვის უსრულდება.

პოდა, თვითველ თქვენგანს ვიცი, რაც სურს და უნდა, — ფერიადღუა შესარულოს დაველდები მუდამ. რომ ყველას წარმატება შესანიშნავი ჰქონდეს, დღედურში დორიანო არ გაძეგრეს არასოდეს.

თარგანა შ. აშირანაშვილი

პ. ბუბსტი: ეძებთ ადამიანები, რომლებთანაც საუბარს ჰქონდეს კარგი წიგნების წაკითხვის ფასი, და ეძებთ წიგნები, რომელთა წაკითხვას ჰქონდეს ფილოსოფოსებთან საუბრის ფასი.

მ. გორაკი: წიგნი გასწავლით პატივი სცემთ ადამიანს და თქვენსავე თავს, იგი გონებასა და გულს ალაფრთოვანებს სამყაროსა და ადამიანებისადმი სიყვარულის გრძნობით.

მ. ლაშქრიაშვილი: როდესაც კარგ წიგნს პირველად ვკითხულობთ, ისეთივე გრძნობა გვიბურობს, როგორც ახალი მეგობრის შეგნისას, როცა წაითხულის ხელახლა ვკითხულობთ, ასე გვეგონია, თითქოს კვლავ ვნახეთ ძველი მეგობარი.

ა. ბერძენი: — წიგნი ეს ერთი თაობის სულიერი ანდერძია მეორესათვის, მომავლადი მოხუცის რჩევაა ყრმისათვის, დასვენებულად მიმავალი გუშავის ბრძანებაა მისი შემცდელი გუშავისათვის. კაცობრიობის მთელი ცხოვრება თანამედვერობით ილექებოდა წიგნში. ტომები, ადამიანები, სახელმწიფოები ქრებოდნენ, წიგნი კი რჩებოდა.

დ. ლიპარი: ადამიანი წყვეტს აზროვნებას, როდესაც იგი თავს ანებებს წიგნის კითხვას.

ი. ანიშინი: კითხვა სამგვარი სახისაა: პირველი, — წაკითხო და ვერ გაიგო; მეორე, — წაკითხო და გაიგო; მესამე, — წაკითხო და გაიგო ის, რაც არ სწერია.

ბ. კონდი: წიგნი მე მომეადვენებს ჩემს სულს მხარეებს და ნაკლოვანებებს და მასწავლის, როგორ განვითავისუფლო თავი მათგან, იგი მისაყვედურებს ისეთ რამეს, რაზედაც ვადაკრითაც კი ვერაიან გამოვადვას თქმას.

ტ. მარკსი: ჩემი საყვარელი საქმე — წიგნების ქექვაა.

შ. სანდი: წიგნი ჩემთვის მუდამ იყო მჭევრმეტყველი და მშვიდი მანუგეშებელი.

ს. სმბისლი: წიგნში ჩაქსოვილი სული ცხოვრობს მარადიულად, წიგნი ცოცხალი ხმაა; იგი — გონებასთან მოლაპარაკე მეორე გონებაა.

ს. ძიგულაძე,
„შოთა რუსთაველი“.

(დასასრული)

აღმოსავლეთ ქვეყნების ხელოცნების განყოფილებაში წარმოდგენილია ახალი და ძველი ჩინეთის მხატვრული შემოქმედების ნიმუშები. ყურადღებას იპყრობს XIV—XV ს. ს. ჩინური ფაიფურის ნიმუშები, აღრეული ხანის ბრინჯაოს ვაზები, განსაკუთრებით — სპილოს ძვალზე შესრულებული მცირე ხელოვნების ნიმუშები და სხვა. აქვე წარმოდგენილია ტიბეტის ქანდაკებისა და მხატვრობის ცალკეული ნიმუშები.

დიდი ადგილი აქვს დამოზობილი ირანული ხელოვნების ნიმუშებს. აქ გამოფენილია მოჭიქული კერამიკის XIII—XIX ს. ს. გასაოცარი ნიმუშები. სრული სახით წარმოდგენილია შამ-აბას პირველის სასახლის, ალიყაფუს ფრესკული მხატვრობის ნიმუშები, რომლებიც გადმოღებულა დედნიდან მ. მღებრიშვილის მიერ. ირანულ მინიატურებს (XVI—XIX ს. ს.) გამოფენაზე აქვს დამოზობილი სათანადო ადგილი. კედლებს ამშვენებს დაზვარი მხატვრობის ნიმუშები (XVIII—XIX ს. ს.), ძვირფასი ქსოვილები და ხალიჩები.

ძვირფასო ბავშვები, ძნელია ამ მოკლე საუბარში ყველაფრის გადმოცემა, ამიტომ გირჩევთ მოხვიდეთ ჩვენთან, მუზეუმში და საკუთარი თვალით ნახოთ, გაეცნოთ ამ ძვირფას საგანძურს, რაც ქართველ ხალხს საუკუნეების განმავლობაში შეუქმნია და შთამომავლობისათვის შემოუნახავს. მუზეუმის კოლექტივი სიამოვნებით გაგიწევთ სამსახურს.

მ. ბაბაშვილი, „ხეცურები ალავერდოზაზე“.

განყოფილება მისკად ფილოლოგიურ
მეცნიერებათა კანდიდატს
ზურაბ პუასტრიძეს.

თელავში ერთ-ერთი ძველი ქალაქია აღმოსავლეთ საქართველოში; როცა კახეთი ცალკე სამეფოს წარმოადგენდა, თელავი იყო მისი სატახტო ქალაქი.

ზოგიერთი გულუბრყვილო თელავის სახელწოდებას უკავშირებს ხომარხ სიტყვებს თე ლა ვ. რაც ნიშნავს: „თუ კარგი“. მაგრამ ამგვარი გამოთქმები, ჩვეულებრივ, არ გვხვდება გეოგრაფიულ სახელებად და, ცხადია, ასეთი ახსნა სწორი არ არის. თელავში უკავშირდება მცენარის სახელს — **თელავ-ს.** ბოლოში მას დარჩული აქვს სუფიქსი ბმ, რომელიც გვხვდება აგრეთვე სხვა გეოგრაფიულ სახელებშიც, როგორცაა: ბარღბში, ზანბაში, მანბში, ცუბრბში და სხვ.

საერთოდ, ადვილთა სახელწოდება ბშირად არის წარმომდგარი ამა თუ იმ მცენარის სახელწოდებისაგან; მაგალითად, იმევე თელავსაგან მთ სუფიქსით ნაწარმოებია თბილისის მახლობელი სოფლის სახელი **თელაშთი**, ხოლო იბან სუფიქსით — **თელაშანი**.

მორაბანი ამჟამად მომცრო სოფელი და რკინიგზის სადგურია ზესტაფონის მუშობლად, ერთ დროს კი იყო უმნიშვნელოვანეს საეპარო გზაზე მდებარე დიდი დასახლებული პუნქტი და ციხე-სიმაგრე. „ქართლის ცხოვრების“ მიხედვით, იგი აუგია ქართლის პირველ მეფეს ფარნაოზს, რომელიც ძვ. წ. ა. III საუკუნეში მეფობდა. იმ დროს ქართლის ანუ იბერიის სამეფოში შედიოდა, ვარდა ქართლისა, სამხრეთ-დასავლეთ საქართველო (ტაო-კლარჯეთი, სვერი) და დასავლეთ საქართველოს ერთი ნაწილი — არგეთის საერისთაო. სწორედ ამ უკანასკნელის საზღვარზე მდებარეობდა სკანდა-შორაბის ციხეც.

შორეულ წარსულში ვაჭრები ევროპასა და ინდოეთს შორის ამიერკავკასიის გავლით დადიოდნენ. ისინი მძელთაშუა ზღვიდან გემებით შემოდიოდნენ შავ ზღვაში, ამოშვებოდნენ რიონს და შემდეგ ყვირილას — სკანდა-შორაბამდე. აქედან ქვეითად გადადიოდნენ სურამის უღელტეხილზე და შემდეგ ისევ დაშვებოდნენ მტკვარს;

გაცურავდნენ კასპიის ზღვას და მერე ავრძელებდნენ გზას მდ. აშუღარით, რომელიც მაშინ კასპიის ზღვას ერთვისადა.

სახელწოდება **შორაბანი** ანუ **შორაშონი** შესაძლოა მიღებული იყოს შორი ფონისაგან. ამასთან დაკავშირებით გვახსენდება იქვე ახლოს მდებარე ქალაქის სახელწოდება **შმსბაშონი**, რომელშიც გვაქვს იგივე სიტყვა **შონი**, ხოლო მისი წინა ნაწილი **შმსბა** მიღებულია ძველი ქართული სიტყვისაგან **შმსბა** ანუ **შმშბა** (შედადრეთ სიტყვა **შმშბაბმშბა**).

ამრიგად, **შმსბაშონი** ნიშნავს ზედა ფონს, **შორაბანი** კი — შორ ფონს. ძველი სახელწოდების — სკანდის მნიშვნელობა კი დღეისათვის გაურკვევია.

ზურაბანი ნაწარმოებია ქართულ გეოგრაფიულ სახელებში ძალიან გავრცელებული მთ სუფიქსით, ხოლო ფუძედ აღებულია ძველი ქართული სიტყვა **ზორაბ**, რაც საბა ირბელიანის განმარტებით ნიშნავს „ეკრბთა მიმართ შეწირვას, კმევას და მსხვერპლს“.

ამრიგად, ქერ უნდა გვენოდა — **ზორაბანი**. ახალ ქართულში მოქმედი ფონეტიკური წესის მიხედვით მ-მ გადაინაცვლა რ-ს წინ და მივიღეთ **ზორაბანი** (სხევე, როგორც ძრბ — ძმრბ, მთრბანი — მთრბანი და სხვანი).

ზურაბთი სოფლები მჭვია ზესტაფონისა და ბორჯომის რაიონებში. უნდა ვიფიქროთ, რომ ამ სოფლებში ძველად ეწოდება ეკრბთა სამლოცველოები, რომლებსაც თაყვანს სცემდნენ და მსხვერპლს სწირავდნენ. საინტერესოა გამოვარკვეოთ, ზომ არ არის დარჩენილი ამის შესახებ ხალხში რაიმე გადმოცემა.

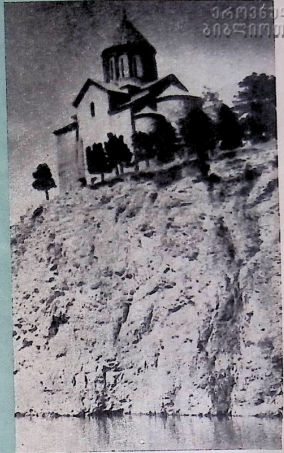
სხვათა თუ არა უნდა გმოგვიჩვენოთ მსახურს?

ბავშვებო! ამ ნომრიდან ჩვენი ჟურნალის ფურცლებზე თქვენ შეხვდებით ახალ განყოფილებას—«იცნობთუ არა შენს მშობლიურ მხარეს?», რომელშიც პერიოდულად დაიბეჭდება საქართველოს ისტორიული ძეგლების—ძველი ციხე-სიმაგრეების, ტაძრების, ობელისკების, კულტურის ცენტრების, აგრეთვე თანამედროვე გრანდიოზულ ნაგებობათა, სახლ-მუზეუმებისა და სხვა მნიშვნელოვანი ობიექტების ფოტოსურათები.

ფოტოსურათებს დართული ექნება კითხვები. შეეცადეთ უპასუხოთ ამ კითხვებზე. პასუხები რედაქციაში გამოგზავნეთ.

ამჯერად გთავაზობთ ერთ-ერთი ციხე-სიმაგრის ფოტოსურათს.

1. რომელია ეს ციხე-სიმაგრე? 2. სად მდებარეობს იგი?
3. როდის არის აგებული? 4. როგორია მისი ისტორიული წარსული?

სხვათა თუ არა უნდა გმოგვიჩვენოთ მსახურს?

- გამოცემლობა „ნაკადულმა“ გამოსცა ახალი, საინტერესო წიგნები:
1. ბაბუშძის ლექსების კრებული „ი. ბაბუშძის ლექსების კრებული“.
 2. გომბორის ცნობილი მოთხრობა „ტარას ზულბა“.
 3. ტინდოშის მოთხრობების კრებული „პირველი თვითმფრინავი“.
 4. ინაშის „მთა“, რომელსაც თქვენ ახლა პირველად გაცნობთ, ამ მოთხრობაში შეერთდება საინტერესოდ დახატა ლენინგრა-

დელი ბავშვების გმირობა ხლოადის მრისხანე დღეებში.
ჩ. ბარბას „სამუშაო ხელმარტებისათვის“, რომელიც ძალიან საინტერესო და სპორტო წიგნია თქვენთვის; იგი განკუთვნილია მხოლოდ, ვინც ხელგარტილობს წრეთე ირცეება, ან კიდევ, ვისაც თვითონ უყვარს რაიმეს კეთება. წიგნში მოცემულია სხვადასხვა საშუალო შესრულების წიგნები. თავისუფალ დროს, ამ წიგნის დახმარებით თქვენ შეგიძლიათ ბევრი ამ სასარგებლო გაეცნოთ.

გარეკანის პირველ გვერდზე — „თოკლის დედოფალი“, ნახატი თანხი სახსონაძისა.

რედაქტორი ბაბუშძი ვადალი
სარედაქციო კოლეგია: ვილიზი ბიჩიძე, ზოთა ბაბუშძი, ნოდარ გუგუშვილი, ჯუანთა კობახიძე, ნარკო კლდიაშვილი, მუხან დობაძე, ზურაბ ლუშაშვილი (პ.გ. მდივანი), შარტაძე, თინათ სახსონაძე, ბიორე ვოცნიშვილი (სამხატვრო რედ.), ბიორე შტაბმაშვილი.

გვენი მხატვრობა: თბილისი, ტაბაჩაძის 81
ტელეფონი: რედაქცია — 17-78
საბჭო — 5-47-43

„ПЮНЕРИ“, На грузинском языке. Адрес редакции: Тбилиси, пр. Шахматов, 81.
გამომცემლობა ნაკადულა. უკ 12855 ტბრ. 87.000. მარ. ფორ. ჩაოდ. 41/31, ფ.ფ. ფორ. ჩაოდ. 2.
ხელმოწერ. დახა. 25/ХИЛ-64 წ. ტბაშის უკუკ. 3249. გამოცე. უკუკ. 412. საქ. კ. ც.ც.ს. გამოცემულს ტბაშა ზ 1
რედაქციაში უგზოხდეთ მხატვრობა ავტორებს არ უბარუნდებთ.

ფაბი 20
კაბიკი

პარანამულმბრიმი ბარბაკინი

ზღვის კიბოები—რიორნებო—სანამ ორი წლის გახლებიან, მარობითი სტეხისანი (შაბლები) არიან. შესაბერ წყლში რომ გაღაღიან, კველანი მღერობითი სტეხისანი (ღერღებოი) ხდებიან და კვიართის დუყრას იწყებენ.

ატომის მოვულოვა

ატომი ნეთიერების ისეთი პაწაწინა ნაწილაკია, რომ შეუძლებელია მისი მოვულოვის წარმოდგენა. რომ შეიძლებაოდეს

ატომის მოვულოვის გარდა სტამბური წერტილის სიღღებზე, მამინა ადამიანის სიმაღლე, ამდენადვე გარდობილი, 1700 კილომეტრი იქნებოდა.

სქველსი კვირსი

ინგლისელმა მუშებმა საიბრკელის გათბარისას აღმოაჩინეს რადაც სასწაულოდი გადარჩენილი კათის კვირსი. მენცერებმა დაადგინეს, რომ იგი ზეთი საუცუენ იღო მიწაში. ასეთი „ხასკის“ კვირსც მენციერება აქამდე არ იცნობდა.

ციცხლმგრძემიველი ნინანი ხშილათინე

განა შეიძლება ნინანი, და ისიც—ციცხლმგრძემიველი, ცხოვრობდეს ხელოლოზე დაბ, შოიძლება—ასტიცილება ერთი მღრინავი, რომელიც შუნიხვევითი დეწევი ინლოეთის ოყენის კუნძულ კომლოლოზე. მღრინავი ირწუნუნება, რომ მან თავისი თვალთი ნახა, თუ რაღვარ მირიხდა ჰალა. ხებში ნინანი, რომლის შახიდანაც ციციხლის ენები ამოდიოდა.

ხინამდეღეშში, იგი ნინანი კ არა, უწარმარია, მტაცებელი ზღლიკი—ვიგანტური ვარაჩია. ვარაჩი ძალზე ზაწოში ქვეწარმევალია, უშირადღე ესხმის ზოლზე ველოერ ტახებ, ირმებს, აღმანიხებს. შაგრაპ ვარაჩი სრულოდაღე არაა ციციხლმგრძემიველი. მისი

გრძელი და ორკაპა ენა იმდენად წითელია, რომ მაროდაღე ციციხლის ენა გეგორნება. ვარაჩი სიგრიხთი სამნახევარ მეტრამდე აღწევს და თოქების სამას კილოგრამს იწონის.

შხანიანი მღინარი

მსოფლიოში უველაზე უკუყიანი მღინარელი თველება სენა, რომელიც ჰკვეთს პარისს. ფრანგებმა ასეთი ცლა ჩაატარეს: პარისის ცრაერთ უბანში, სენანი ჩააგდეს ვეიცხლის კოხში. 12 საათის შემდეგ იგი მილიანად გაშვდა. სენანი მოხვედრილი თვეში 20 წუთში იღუბება.

ოკროს კიშა

ალისკის ქვიშა რომ ოკროს შუტავს, ედღე ხანია ცნობილია. და აი, ერთმა კანდელმა ვეპარმა იოქრა, მოდი ეს აქსიომა ჩემურად გამოვეყენო. მას ასეთი იღეა: დაებდა: შუშის ქიღებში ოკროსაა „ალისკის სუფთა, ვადარჩეული, ოკროვანი ქვიშა“ და მდიდარი ტურისტებისთვის მიეცედა.

ჯუჯას ძალღუბი

ჩიუაუა — ჭუჭა ძალღის ქიშია. ამ ქიშის ზოგიერთი წარმომადგენელი ერთ კილოგრამზე ნაკლებს იწონის. ჩიუაუას თიერთი ფერის რბილი ბეწევი აქვს. ეს ნაშეცევა ძალღუბი ძალიანად აღერსიანი და თამაშისმოყვარული არიან; ამავე ღროს, უშირადღე მკვეთებანა მოლოერ მეტრს.

შაგრაპ მხოლოდ სიპატარავის გამო როდღ. არიან ჩიუაუები საინტერესოში. მექსიკაში არის ქალაქი ჩიუაუა. არქეოლოგებმა დაად

გინეს, რომ ძველი მექსიკის პირამიდებზე ხშირადაა გამოსახული ძალღი ჩიუაუა. როგორც ჩანს, მექსიკის უძველეს მკვიდრო—აეცტებებს ეს ძალღი წმიდანად მიიჩნეოდა. XVII საუცუნეში ესანდლებმა ჩიუაუები ევროპაში ჩამოიყვანეს.

104 საბითი მამთულსე

22 წლის შედმა რუნე ულსონმა ამას წინათ თავისებური რკორელი დაამატარა. იგი 104 საათი და 26 წუთი იღეა მავთულზე. ამ ხნის განმავლობაში ულსონმა 100 ჭეკა უკვაღალია.

ბი ტამინიკის მიღწევა

ერთი კალიფორნიელი ფერმერი თავის ბოსტანში მუშაობდა და არავითარ უუარადლებს არ აქცევდა მის თაწუნებოთ მტრნავ შეუღულმტერს. და უციხე, ფერმერი გაციცებისგან სახტად დარჩა: შეუღულმტერნი შიგ შუა ბოსტანში დეწევა მიწაზე, მტრინავი გაღმივიდა მანქანიდან, მოსწევეტარამდინიერ მწიფე ნეხეი და... კილავე ცის ლეჯვარში გაუჩინარდა.

„ხაში დათუნია“.

„ჩურჩხედები“.

— ტკბილად დაშხერდი!

ვატნობა.

ნახატები
ელჟარად
აგნოკაჟისა

